

**RAPORT Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
DO ROKU 2020 – PLAN MODERNIZACJI 2020+
W 2015 R.**

Toruń, maj 2016 r.

Opracowanie merytoryczne:

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Wydział Planowania Strategicznego i Przestrzennego
Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Spis treści

Wstęp.....	5
1. Uwarunkowania realizacji <i>Strategii</i> związane z polityką regionalną Polski.....	5
2. Zastosowane instrumenty polityki regionalnej oraz podjęte działania formalno-organizacyjne na rzecz realizacji ustaleń <i>Strategii</i>	9
2.1. Informacja o podjętych działaniach formalno-organizacyjnych na rzecz wdrożenia <i>Strategii</i> , wg stanu na koniec grudnia 2015 r	9
2.2. Informacja o stanie prac związanych z przygotowaniem programów rozwoju, na koniec grudnia 2015 r.....	13
2.3. Informacja o stanie prac związanych z przygotowaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, na koniec grudnia 2015 r	17
2.4. Informacja o stanie prac związanych z przygotowaniem Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego, na koniec grudnia 2015 r.....	22
2.5. Informacja o stanie prac nad realizacją Założeń polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020, na koniec grudnia 2015 r	31
2.6. Informacja o stanie prac nad opracowaniem Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, na koniec 2015 r.....	32
3. Postęp w realizacji celów strategicznych <i>Strategii</i> i stan realizacji planowanych zakresów interwencji wobec OSI	33
4. Podsumowanie i rekomendacje	35
Załącznik, Szczegółowe informacje nt. zadań zrealizowanych w ramach celów strategicznych <i>Strategii</i>	39

Wykaz skrótów:

<i>bd</i>	- brak danych
<i>FBiW</i>	- Fundusz Badań i Wdrożeń
<i>FPK</i>	- Fundusz Powiązań Kooperacyjnych
<i>IOB</i>	- Instytucja Otoczenia Biznesu
<i>IW</i>	- Instytucja Wdrażająca Strategię rozwoju województwa
<i>KPAI</i>	- Kujawsko-Pomorska Agencja Innowacji Sp. z o.o.
<i>KPCEN</i>	- Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli
<i>KPBPPiR</i>	- Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku
<i>KPODR</i>	- Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Toruniu
<i>KPZK 2030</i>	- Koncepcja Przestrzennego zagospodarowania Kraju 2030
<i>KT</i>	- Kontrakt Terytorialny dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego
<i>ORSG</i>	- Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
<i>OSI</i>	- Obszar Strategicznej Interwencji
<i>PBDK</i>	- Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)
<i>Plan działań</i>	- Szczegółowy plan działań na rzecz realizacji ustaleń Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+
<i>POIiŚ</i>	- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013
<i>POIR</i>	- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020
<i>PO KL</i>	- Program Operacyjny Kapitał Ludzki
<i>PWSZ</i>	- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Włocławku
<i>pzpw</i>	- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego z 2003 r.
<i>Plan</i>	- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego (w trakcie opracowywania)
<i>Raport</i>	- Raport z realizacji Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+ w 2015 r.
<i>RCRS</i>	- Regionalne Centrum Rozwoju Społecznego
<i>RM</i>	- Społeczno-Gospodarcza Rada ds. Modernizacji Regionu
<i>RPO WK-P 2007-2013</i>	- Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
<i>RPO WK-P 2014-2020</i>	- Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020
<i>RZGW</i>	- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
<i>Sejmik Województwa</i>	- Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego
<i>Strategia</i>	- Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+
<i>SZOOOP</i>	- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020
<i>TARR</i>	- Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
<i>UKW</i>	- Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
<i>UMK</i>	- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
<i>UTP</i>	- Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy
<i>WSG</i>	- Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy
<i>WSB</i>	- Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu
<i>WUP</i>	- Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
<i>Zarząd Województwa</i>	- Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
<i>ZIT</i>	- Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Wstęp

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+ (zwana dalej: *Strategią*), przyjęta uchwałą Nr XLI/693/13 przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 21 października 2013 r., wprowadziła zasadę prowadzenia corocznego, kompleksowego raportowania stanu realizacji ustaleń *Strategii*. Zgodnie z zapisami *Szczegółowego planu działań na rzecz realizacji ustaleń Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+* przyjętego uchwałą Nr 42/1423/14 Zarządu Województwa z dnia 15 października 2014 r.¹ ustalono, iż wyniki monitorowania stopnia realizacji *Strategii* zostaną przygotowane w formie raportu, który będzie przyjęty przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a następnie zaprezentowany na sesji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Biorąc pod uwagę powyższe, przygotowany został *Raport z realizacji Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+ w 2015 roku* (zwany dalej: *Raportem*).

Przedmiotowy *Raport* jest drugim tego typu dokumentem. Pierwsze opracowanie prezentowało działania podjęte na rzecz realizacji *Strategii* w roku 2014, natomiast niniejszy dokument dotyczy działań podjętych w roku 2015. W niektórych fragmentach, jeśli uznane to zostało za istotne, zasygnalizowane zostały inicjatywy podjęte także w roku 2016. W celu zachowania przejrzystości oraz porównywalności z poprzednim dokumentem, *Raport* za rok 2015 pod względem układu treści jest podobny do raportu prezentującego stopień realizacji *Strategii* w roku 2014.

Raport został przygotowany w oparciu o materiały pochodzące od:

- departamentów i jednostek organizacyjnych² Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu oraz pełnomocników Marszałka i Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- partnerów zewnętrznych: jednostek samorządu terytorialnego, instytucji, organizacji i innych podmiotów uczestniczących w rozwoju województwa.

1. Uwarunkowania realizacji *Strategii* związane z polityką regionalną Polski

Do istotnych uwarunkowań funkcjonowania województw, a pośrednio do zagadnień kształtujących poziom ich konkurencyjności, należą uwarunkowania wynikające z polityki regionalnej państwa – czyli działania podejmowane na poziomie centralnym, ale mające bezpośredni lub pośredni wpływ na warunki rozwoju województw. Zadania realizowane na poziomie krajowym mają najczęściej charakter horyzontalny, a więc adresowane są w równym stopniu do każdego z regionów (stają się dla nich zewnętrznymi uwarunkowaniami rozwoju). Jednakże ze względu na zróżnicowania w charakterze (specyfice) poszczególnych regionów – mogą być one przez nie postrzegane jako sprzyjające osiągnięciu celów polityki regionalnej lub je ograniczające. Tak więc te aspekty polityki regionalnej państwa, które różnicują warunki rozwoju województw, mogą stanowić dla niektórych z nich impuls rozwoju w ujęciu egzogenicznym albo przewagę, względnie stratę konkurencyjną w relacjach międzywojewódzkich.

W kontekście powyższej identyfikacji charakteru i złożoności uwarunkowań powodowanych przez aktywność Państwa Polskiego w dziedzinie polityki regionalnej, dokonano kwerendy publikacji z 2015 r. zamieszczonych w Internetowym Systemie Aktów Prawnych oraz w serwisie internetowym Ministerstwa Rozwoju.

W 2015 r. dokonano wielu istotnych zmian w prawodawstwie polskim, mających wpływ na prowadzenie polityki regionalnej. Za sprawą kilku nowych ustaw, a także poprzez zmianę wcześniej obowiązujących przepisów prawnych, wprowadzono szerokie zmiany w planowaniu przestrzennym.

We wrześniu (11.09.2015 r.) weszła w życie **ustawa z 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu**, która nakłada na województwa obowiązek

¹ Dokument został zaktualizowany uchwałą Nr 51/1867/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 16 grudnia 2015 r. zmieniającą uchwałę w sprawie przyjęcia *Szczegółowego planu działań na rzecz realizacji ustaleń Strategii Rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+*.

² W *Raporcie* przyjęto nazwy departamentów i jednostek organizacyjnych oraz ich zakresy kompetencji zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, stanowiącym Załącznik do uchwały Nr 24/763/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 17 czerwca 2015 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.

sporządzenia audytu krajobrazowego, polegającego na identyfikacji i ocenie krajobrazów występujących na terenie województwa oraz wyznaczeniu krajobrazów priorytetowych w skali regionalnej. Samorządy województw są zobowiązane do wykonania pierwszego audytu do połowy 2018 r. Konsekwencją zrealizowania audytu ma być ustalenie zagrożeń dla krajobrazów priorytetowych i określenie planu ich skutecznej ochrony, a rekomendacje i wnioski zawarte w audycie trzeba będzie uwzględnić w planie zagospodarowania przestrzennego województwa oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Ponadto granice krajobrazów priorytetowych określonych w audycie będą musiały być uwzględnione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Komentowana ustawa wprowadza również istotne zmiany w planowaniu przestrzennym na poziomie gminnym, bowiem umożliwi uchwalanie na tym szczeblu nowych aktów prawa miejscowego – gminnych uchwał, określających zasady sytuowania tablic reklamowych, urządzeń reklamowych, szyldów i ogrodzeń. Z uwagi na to, że projekty uchwał reklamowych muszą być opiniowane przez marszałka województwa, z poziomu polityki regionalnej konieczne jest przygotowanie ogólnych ram polityki województwa w tym zakresie (polityka związana z ładem przestrzennym w województwie).

W dniu 15 września 2015 r. weszła w życie **ustawa z 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych**, która określa nadzwyczajny tryb realizacji 23 inwestycji przesyłowych – konkretnie wskazanych w załączniku do ustawy, uznanych przez państwo za szczególnie ważne inwestycje celu publicznego. Ustawa ta skupia kompetencje do wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej w rękach jednego organu – wojewody z obszaru tego województwa, na którym zlokalizowany jest najdłuższy odcinek inwestycji. Ponadto nowe przepisy ustalają jasny i sprawiedliwy sposób nabywania tytułów prawnych do nieruchomości, na których zlokalizowana będzie inwestycja, skracają czas trwania procedur niezbędnych do uzyskania wymaganych decyzji, a także określają skuteczny sposób doręczeń i zawiadomień. Z punktu widzenia województwa kujawsko-pomorskiego ustawa umożliwi przyspieszenie i usprawnienie realizacji inwestycji wymienionych w załączniku do ustawy, z których trzy zlokalizowane są na jego terenie (budowa linii 400 kV: Pątnów – Jasiniec – Grudziądz, Pelpin – Gdańsk Przyjaźń oraz Piła Krzewina – Bydgoszcz).

W październiku (10.10.2015 r.) zaczęła obowiązywać **ustawa z 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych**, która znosi wymóg uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych, stanowiących użytki klas I-III, jeżeli grunty te spełniają łącznie następujące warunki: co najmniej połowa powierzchni każdej zwartej części gruntu zawiera się w obszarze zwartej zabudowy, grunty położone są w odległości nie większej niż 50 m od granicy najbliższej działki budowlanej, grunty położone są w odległości nie większej niż 50 metrów od drogi publicznej, a ich powierzchnia nie przekracza 0,5 ha. Oznacza to możliwość wydawania pozytywnych decyzji o warunkach zabudowy dla gruntów spełniających te kryteria.

W listopadzie (11.11.2015 r.) weszła w życie **ustawa z 25 września 2015 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym**, która reguluje m.in. kwestie lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Lokalizacja tych obiektów może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W studium określa się obszary na których mogą być sytuowane takie obiekty. Celem ustawy jest usunięcie luki prawnej, powstałej po stwierdzeniu przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 8 lipca 2008 r. (akt. K/46/07) niezgodności z Konstytucją RP przepisów ustawy z dnia 11 maja 2007 r. o tworzeniu i działaniu wielkopowierzchniowych obiektów handlowych. Warto w tym miejscu podkreślić, że w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o związkach metropolitalnych w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadzono nowy rozdział 2a dotyczący planowania przestrzennego na obszarze metropolitalnym.

W dniu 18 listopada 2015 r. weszła w życie **ustawa z 9 października 2015 r. o rewitalizacji**, zgodnie z którą istotą rewitalizacji będą zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, podejmowane na konkretnym obszarze i prowadzone na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Na obszarach rewitalizowanych będzie można tworzyć specjalne strefy rewitalizacji (SSR), ustanawiane na maksymalnie 10 lat i ukierunkowane w szczególności na rozwój społecznego budownictwa czynszowego. Efektywność i trwałość rewitalizacji ma zapewnić koncentracja działań i środków poprzez ograniczenie obszaru rewitalizacji do 20% powierzchni gmin oraz obejmowania działaniami rewitalizacyjnymi maksymalnie 30% jej mieszkańców. Ustawa ta wprowadza liczne zmiany w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym tj. zakres ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy poszerzono o obowiązek przeniesienia z gminnego programu rewitalizacji rozstrzygnięcia, dotyczącego wyznaczenia obszaru zdegradowanego. W przypadku braku zgodności ustaleń gminnego programu rewitalizacji ze studium

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, będzie należało przeprowadzić postępowanie w sprawie zmiany studium. Istotną zmianą jest, że gmina będzie mogła przyjąć w drodze uchwały szczególną formę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jakim będzie miejscowy plan rewitalizacji. W planie tym określa się m.in. zasady kompozycji przestrzeni, ustalenia dotyczące elewacji oraz zagospodarowania terenów przestrzeni publicznych. W ramach miejscowego planu rewitalizacji gmina będzie mogła nakładać na inwestora obowiązek realizowania inwestycji uzupełniających. Kolejną bardzo istotną zmianą wprowadzaną przez tę ustawę do polityki przestrzennej jest obowiązek dokonania i uwzględnienia wyników analiz społeczno-gospodarczych oraz prognoz rozwoju ludności przy sporządzaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, co wymusza – znacznie bardziej niż dotąd – racjonalne gospodarowanie przestrzenią przy wyznaczaniu terenów rozwojowych i może zapobiegać rozpraszaniu zabudowy. Podsumowując, omawiana ustawa wprowadza istotne zmiany w zarządzaniu przestrzenią lokalną, które pośrednio wpływają na ład przestrzenny i koncentrację osadnictwa w skali województwa. Kompleksowa i skoordynowana rewitalizacja wpłynie na rozwój regionalny w kwestiach struktury funkcjonalnej regionu oraz pozycji i funkcji danego miasta lub gminy w regionie. Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego będzie skutkowało wzrostem potencjałów rozwojowych miast, co może przełożyć się na wzrost atrakcyjności i konkurencyjności oraz spójności społecznej i przestrzennej. W tym miejscu należy także podkreślić, że ustawa zawiera przepisy przejściowe, które umożliwiają realizację działań służących wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego poza trybem ustawy o rewitalizacji do 31 grudnia 2023 r.

Warto nadmienić, że 3 lipca 2015 r. Minister Infrastruktury i Rozwoju zatwierdził horyzontalne **Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020**, których podstawowym celem jest ujednoczenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów, które realizują cele rewitalizacji.

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o związkach metropolitalnych, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. reguluje tworzenie związków metropolitalnych jako zrzeszeń jednostek samorządu terytorialnego położonych w danym obszarze metropolitalnym. Za obszar metropolitalny w rozumieniu ustawy uznaje się spójną pod względem przestrzennym strefę oddziaływania miasta będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa, charakteryzującą się istnieniem silnych powiązań funkcjonalnych oraz zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, zamieszkałą przez co najmniej 500 000 mieszkańców. Ustawa wprowadza nowy instrument przestrzenny – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego, określające kluczowe wytyczne przestrzenne dla całego obszaru, które sporządza związek metropolitalny. W konsekwencji zapisów ustawy związek metropolitalny będzie kolejnym podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie polityki przestrzennej. Ustawa określa jakie zadania publiczne obejmują zakres działania związku metropolitalnego, a mianowicie: kształtowanie ładu przestrzennego, rozwój obszaru związku, rozwój publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku, współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku oraz promocja obszaru metropolitalnego. Na szczelbu związku metropolitalnego stworzono również możliwość prac nad aktualizacją gminnych studiów, dla gmin wchodzących w skład związku.

Ustawa z dnia 5 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw wprowadza liczne zmiany, z których za istotną z punktu widzenia polityki regionalnej można uznać rozszerzenie listy podmiotów realizujących inwestycje kolejowe o jednostki samorządu terytorialnego. Jest to niezwykle ważne w kontekście już prowadzonych i planowanych inwestycji w sektorze kolejowym podejmowanych przez samorządy. Ustawa przyspiesza również prowadzenie postępowań w zakresie dopuszczania do eksploatacji taboru kolejowego i innych elementów systemu kolejowego (podsystemów strukturalnych) oraz postępowania administracyjne w zakresie wydawania pozwoleń na budowę dla prowadzonych inwestycji kolejowych. Ustawa umożliwia uzyskanie wsparcia z budżetu państwa dla inwestycji na liniach o znaczeniu regionalnym. Możliwe będzie również dofinansowanie kosztów remontu i utrzymania infrastruktury kolejowej z budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Ustawa weszła w życie 25 lutego 2015 r. z wyjątkiem art. 1 pkt 14, który wszedł w życie 21 maja 2015 r.

Wśród istotnych zmian jakie zaszły w 2015 r. należy wymienić również przekształcenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w **Ministerstwo Rozwoju** (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rozwoju oraz zniesienia Ministerstwa Gospodarki). W konsekwencji ww. rozporządzenia Ministerstwo Rozwoju przejęło kompetencje dotychczasowego Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz Ministerstwa Gospodarki. Ponadto utworzono **Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa** (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa), które przejęło część zadań dotychczasowego Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwa Cyfryzacji oraz

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Istotną zmianą jest też wyłączenie z Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa komórek organizacyjnych obsługujących sprawy z zakresu działu żegluga śródlądowa, powołując kompetentne w tej kwestii **Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej** (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej). Nowo utworzone ministerstwo przejęło część zadań dotychczasowego Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa. Utworzenie osobnego ministerstwa zajmującego się żeglugą śródlądową świadczy o zwiększonym zainteresowaniu rozwojem dróg wodnych na szczeblu krajowym, co z perspektywy województwa kujawsko-pomorskiego, z uwagi na przebieg międzynarodowych dróg wodnych E40 i E70, może być istotnym uwarunkowaniem rozwoju.

W 2015 r. rząd przyjął następujące projekty programów oraz programy, których realizacja ma realny wpływ na kształtowanie konkurencyjności regionów:

Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.), którego projekt przyjęła Rada Ministrów w dniu 8 września 2015 r., przewiduje powstanie 3,9 tys. km autostrad i dróg szybkiego ruchu oraz 57 obwodnic. W projekcie programu określono docelową sieć dróg krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.), zgodnie z którą na terenie województwa kujawsko-pomorskiego mają powstać kompletne odcinki dróg S5, S10 oraz obwodnice: Sępólna Krajeńskiego, Kamienia Krajeńskiego, Inowrocławia oraz Brodnicy.

Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019, przyjęty przez Radę Ministrów 8 września 2015 r., zakłada poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego oraz zwiększenie skuteczności i dostępności transportowej. Corocznie w wymiarze rzeczowym możliwa jest budowa, przebudowa oraz remont ok. 2200 km dróg powiatowych i gminnych. Na dofinansowanie ww. przedsięwzięć w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 r. przeznaczona jest kwota prawie 48,9 mln zł.

Krajowy Program Kolejowy do 2023 r., przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 15 września 2015 r., zakłada wzmocnienie roli transportu kolejowego w zintegrowanym systemie transportowym kraju przez stworzenie spójnej i nowoczesnej sieci linii kolejowych. Wykonawcą programu jest spółka PKP Polskie Linie Kolejowe SA. Zgodnie z załącznikiem 3 do programu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, wśród projektów RPO objętych KPK, realizowane będą następujące inwestycje: rewitalizacja oraz prace na wybranych odcinkach linii kolejowych nr 207 i 208 (lista podstawowa), modernizacja na wybranych odcinkach linii nr 27 wraz z elektryfikacją (lista rezerwowa), poprawa stanu infrastruktury do obsługi pasażerów (lista rezerwowa). Obszaru województwa kujawsko-pomorskiego dotyczą również następujące projekty krajowe: rewitalizacja na wybranych odcinkach linii kolejowej 131, prace na wybranych odcinkach linii kolejowej nr 353 i 206 (lista podstawowa) (w przypadku linii nr 206 nie można ustalić czy prace te będą dotyczyły odcinków linii przebiegających na terenie województwa).

W dniu 30 czerwca 2015 r. Rada Ministrów zatwierdziła plany prac (zawierające opis i analizę rozwoju) dla dwóch korytarzy sieci bazowej transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T), przebiegających przez Polskę: korytarza Bałtyk-Adriatyk oraz korytarza Morze Północne-Bałtyk. Należy zauważyć, że korytarz Bałtyk-Adriatyk biegnie również przez teren województwa kujawsko-pomorskiego.

Warto w tym miejscu wspomnieć o **Krajowej Polityce Miejskiej**, która została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 20 października 2015 r. Jest to opracowanie o charakterze koncepcyjnym (ideowym), które wprowadzie formułuje założenia polityki państwa w dziedzinie stanu zagospodarowania i funkcjonowania miast, ale nie jest podstawą do ich egzekwowania w polityce regionalnej. Podkreślić należy, że nie jest to dokument określający hierarchię krajowej sieci osadniczej ani formułujący założenia polityki państwa wobec poszczególnych kategorii funkcjonalnych i wielkościowych miast, a jedynie odnosi się do kształtowania przestrzeni miast w sposób zapewniający wysoką jakość zamieszkania (odnosząc się do dobrych praktyk w zagospodarowaniu i funkcjonowaniu miast oraz proponując konkretne rozwiązania prawne w tym kierunku). W związku z powyższym KPM nie może być traktowana jako dokument wyczerpujący całokształt zagadnień dotyczących kształtowania polityki miejskiej.

2. Zastosowane instrumenty polityki regionalnej oraz podjęte działania formalno-organizacyjne na rzecz realizacji ustaleń *Strategii*

2.1. Informacja o podjętych działaniach formalno-organizacyjnych na rzecz wdrożenia *Strategii*, wg stanu na koniec grudnia 2015 r.

Plan działań

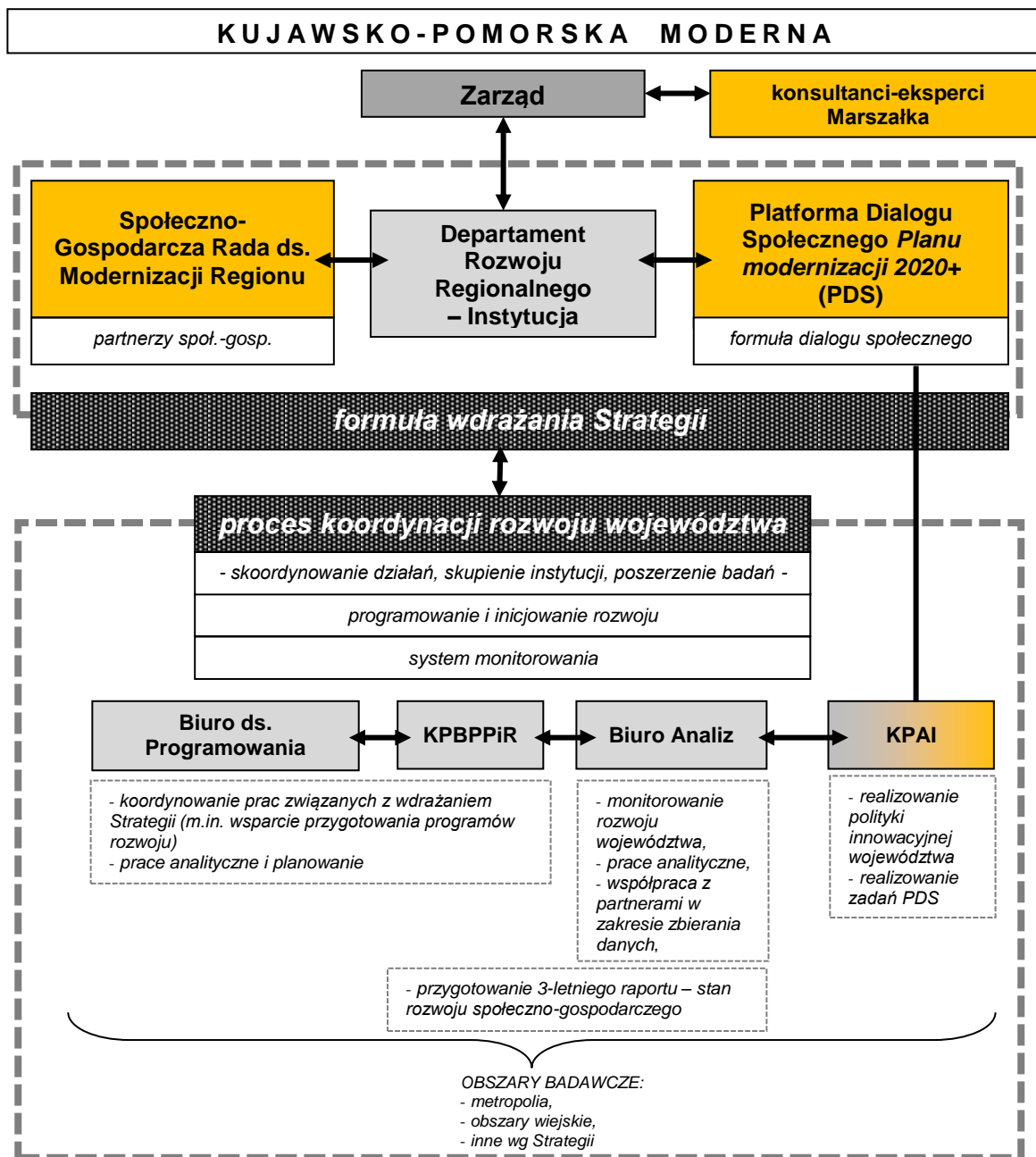
Zgodnie z zapisami *Strategii* realizacja jej ustaleń ma się odbywać w oparciu o szczegółowy plan działań, uwzględniający szerokie instrumentarium oraz wszystkie podmioty zaangażowane w realizację ustaleń *Strategii*. Mając na względzie powyższe, przygotowany został *Szczegółowy plan działań na rzecz realizacji ustaleń Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+ (zwany dalej: Planem działań)*, który w dniu 15 października 2014 r. uchwałą Nr 42/1423/14 przyjął Zarząd Województwa. Dokument ten określa organizację, instrumenty oraz zasady monitorowania realizacji *Strategii* oraz harmonogram prac.

W roku 2015 dokonano aktualizacji przedmiotowego *Planu działań*³. Zmiany dotyczyły głównie uporządkowania terminów realizacji działań, wynikających z harmonogramu prac zapisanych w *Planie działań*.

Instytucja Wdrażająca *Strategię* rozwoju województwa

Zarząd Województwa, który jest odpowiedzialny za wykonywanie *Strategii*, koordynację realizacji jej ustaleń powierzył Instytucji Wdrażającej (zwana dalej: IW). Zadania IW, zgodnie z *Planem działań*, realizuje departament odpowiedzialny za planowanie strategiczne, przy pomocy swoich komórek organizacyjnych, Kujawsko-Pomorskiego Biura Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku (zwanego dalej: KPBPPiR) oraz Kujawsko-Pomorskiej Agencji Innowacji Sp. z .o.o. (rycina 1). Jednocześnie Zarząd Województwa w celu sprawnej realizacji ustaleń *Strategii*, zobowiązał dyrektorów departamentów Urzędu Marszałkowskiego, jednostek organizacyjnych województwa kujawsko-pomorskiego oraz pełnomocników Zarządu Województwa i Marszałka Województwa do ścisłej współpracy z IW.

³ Dokument został zaktualizowany uchwałą nr 51/1867/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 16 grudnia 2015 r. zmieniającą uchwałę w sprawie przyjęcia *Szczegółowego planu działań na rzecz realizacji ustaleń Strategii Rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+*.

Ryc.1. System wdrażania Strategii

Źródło: Szczegółowy plan działań na rzecz realizacji ustaleń Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+.

W pierwszym kwartale 2015 roku IW, na podstawie przekazanych materiałów⁴, przygotowała raport z realizacji Strategii w roku 2014, który w formie uchwały⁵, w dniu 22 kwietnia 2015 r., przyjął Zarząd Województwa. Następnie opracowanie to zostało przedstawione na sesji Sejmiku Województwa w dniu 25 maja 2015 r. Przygotowany dokument ujawnił pewne trudności organizacyjno-merytoryczne, związane z przypisaniem przedsięwzięć wskazanych w Strategii do realizatorów bądź opiekunów (w sytuacji, gdy departament nie jest bezpośrednim realizatorem) w urzędzie. Ponadto w dniu 30 grudnia 2014 r. Zarząd Województwa podjął uchwałę Nr 4/87/14 w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, który wprowadził znaczne zmiany w funkcjonowaniu departamentów. Wobec powyższego w miesiącach lipiec – listopad 2015 r. odbyły się spotkania z dyrektorami departamentów oraz

⁴ Materiały do przygotowania Raportu pochodziły od departamentów i jednostek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego, pełnomocników Zarządu Województwa i Marszałka Województwa oraz partnerów zewnętrznych: jednostek samorządu terytorialnego, instytucji, organizacji i innych podmiotów uczestniczących w rozwoju województwa.

⁵ Uchwała Nr 16/496/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 kwietnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Raportu z realizacji Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+ w 2014 r.

jednostek organizacyjnych Urzędu, podczas których ustalono ostatecznie realizatorów bądź opiekunów poszczególnych zadań, wynikających ze *Strategii*. Cykl spotkań zakończyło ogólne spotkanie podsumowujące, które miało miejsce 20 listopada 2015 r., podczas którego jeszcze raz przedstawiono system wdrażania *Strategii* oraz rolę ww. podmiotów w realizacji i monitorowaniu jej ustaleń. Następstwem powyższych działań było wystąpienie IW z pismem, w dniu 26 listopada 2015 r., do ww. podmiotów z prośbą o przekazanie informacji na temat działań podjętych na rzecz realizacji *Strategii* w roku 2015, celem przygotowania raportu rocznego z realizacji tego dokumentu.

Zgodnie z zapisami *Planu działań*, w roku 2015 IW przygotowała *Raport o stanie rozwoju społeczno-gospodarczego województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2012-2014 – wykonany na potrzeby monitorowania realizacji ustaleń Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+*, który w dniu 27 stycznia 2016 r. został przyjęty przez Zarząd Województwa⁶, a następnie w dniu 15 lutego 2016 r. zaprezentowany na sesji Sejmiku Województwa. Dokument ten opracowywany raz na trzy lata, prezentuje statystyczny obraz zmian rozwoju województwa, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu realizacji ustaleń *Strategii*. Wspomniane opracowanie jest pierwszym raportem trzyletnim, który obejmuje lata 2012-2014, czyli okres rozpoczynający się na rok przed przyjęciem *Strategii*, a kończący w roku następującym bezpośrednio po jej przyjęciu. W praktyce oznacza to, że omawiana pierwsza edycja raportu 3-letniego jest opracowaniem charakteryzującym w głównej mierze stan wyjściowy po przyjęciu *Strategii*, a więc stanowiącym bilans otwarcia, aniżeli efekty realizacji zaplanowanych działań. Nie można więc w tym opracowaniu oczekiwać statystycznych efektów interwencji będącej skutkiem realizacji ustaleń *Strategii*.

Mimo powyższego, przygotowanie pierwszej edycji raportu 3-letniego pozwoliło już na sformułowanie pewnych wniosków o charakterze merytorycznym – stanowiących rekomendacje dla polityki regionalnej, a także o charakterze metodologicznym – pozwalających na ocenę przyjętego systemu monitorowania *Strategii* w kierunku jej ewentualnego usprawnienia.

Wyniki analiz wskazały, że w latach 2012-2014 kujawsko-pomorskie zasadniczo utrzymało swoją pozycję w systemie społeczno-gospodarczym kraju. W znacznej części analizowanych obszarów nie zmieniło relacji w stosunku do innych regionów, natomiast w niektórych z tych obszarów odnotowano poprawę sytuacji, zwłaszcza w kwestii dotyczącej rynku pracy (bezrobocia).

Jednocześnie podkreślony został fakt, że aspekt stanu województwa na tle kraju jest w najmniejszym stopniu zależny od bezpośredniej interwencji z poziomu regionalnego. Bardzo duży wpływ na kształtowanie sytuacji poszczególnych regionów ma ukształtowana struktura ich gospodarki, polityka regionalna państwa – zróżnicowana wobec województw oraz globalne procesy społeczno-gospodarcze. Natomiast działania podejmowane w ramach realizacji *Strategii* będą wpływały na poprawę sytuacji województwa, ale w sposób pośredni – poprzez wyzwalanie albo katalizowanie innych procesów, wpływających w sposób bardziej bezpośredni. Jednocześnie potencjalne efekty będą mogły być dostrzeżone w okresie kilku lat, a więc powinny być zauważalne w kolejnej edycji raportu 3-letniego, która zostanie przygotowana w 2018 r., obejmującej lata 2015-2017.

Pozytywne zmiany zaobserwowano w zakresie stanu rozwoju powiatów oraz gmin. W największym stopniu dotyczyło to opieki żłobkowej i edukacji przedszkolnej, ale także przedsiębiorczości i bezrobocia. W części są to aspekty rozwoju, na które decydujący wpływ mają działania samorządów wszystkich szczebli.

Poddany analizie okres był jednak niekorzystny dla obydwu ośrodków stołecznych województwa kujawsko-pomorskiego. Zauważono, że w części aspektów ma miejsce pogłębiający się dystans pozycji Bydgoszczy i Torunia w stosunku do innych siedzib regionów, a w niektórych zmiany – pomimo, iż korzystne, to jednak zachodzą zbyt wolno, by nadrobić różnice w stosunku do wiodących ośrodków regionalnych w kraju. Dziedziny, w których w ostatnich latach zanotowano bezwzględnie lub względnie niekorzystne zmiany to: osadzenie w sieciach powiązań międzynarodowych (mierzone napływem kapitału, napływem ludności z zagranicy, ruchem turystycznym, skalą ruchu w porcie lotniczym), aktywność instytucji kultury (co jest szczególnie ważne ze względu na ich rolę wizerunkową dla województwa) oraz budownictwa mieszkaniowego.

Przy sporządzaniu pierwszej edycji raportu 3-letniego zidentyfikowano także trudności przyjętego systemu monitorowania *Strategii*. Wskazano, że istotnym problemem jest dostępność danych statystycznych, niezbędnych

⁶ Uchwała Nr 4/76/16 z dnia 27 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia *Raportu o stanie rozwoju społeczno-gospodarczego województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2012-2014 – wykonanego na potrzeby monitorowania realizacji ustaleń Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan Modernizacji 2020+*.

dla raportowania w możliwie pełnym zakresie. Od czasu przyjęcia *Strategii* nie nastąpiło zakładane poszerzenie zakresu analiz i zwiększenie bazy wskaźników statystyki publicznej, służących monitorowaniu realizacji polityki rozwoju, w tym poprzez system STRATEG. Dlatego pozyskane dane tylko w ograniczonym stopniu mogą być wykorzystywane do w pełni satysfakcjonującego monitorowania stanu rozwoju województwa i jego zmian.

Zwrócono także uwagę na trudność prowadzonego monitorowania, polegającą na ograniczonej możliwości uchwycenia zmian stanu rozwoju województwa, będących ściśle wynikiem realizacji polityki regionalnej. Rozwój społeczno-gospodarczy jest bardzo złożonym procesem, uwarunkowanym wieloma czynnikami, przez co nie ma możliwości ustalenia pewnych związków przyczynowo-skutkowych.

Raport 3-letni przedstawił także zestaw rekomendacji dla polityki regionalnej:

- a) w zakresie merytorycznym:
 - potwierdził aktualność czterech przyjętych priorytetów rozwoju województwa, określonych w *Strategii* (konkurencyjna gospodarka, modernizacja przestrzeni wsi i miast, silna metropolia, nowoczesne społeczeństwo),
 - potwierdził priorytetowe znaczenie tworzenia nowych miejsc pracy oraz rozwoju społecznego,
 - wskazał, że niezwykle ważnym zagadnieniem jest szeroko rozumiana poprawa innowacyjności, która mieć będzie bezpośredni lub pośredni wpływ na poprawę sytuacji w różnych aspektach, czego efektem będzie także w dłuższym okresie – poprawa wskaźników społeczno-gospodarczych,
 - za niezbędne uznał działania na rzecz budowy potencjału metropolitalnego Bydgoszczy i Torunia, który zawsze powinien być przedstawiany łącznie (pozycja tak rozumianego dwubiegunowego ośrodka stołecznego województwa kujawsko-pomorskiego jest znacznie wyższa i w niektórych aspektach lokuje go wśród głównych centrów rozwoju kraju, w pełni zasługując na wskazaną w KPZK 2030 pozycję ośrodka metropolii sieciowej),
 - w aspekcie reagowania na dysproporcje wewnątrzwojewódzkie, jako zasadne wskazał wspieranie zarówno powiatów o najlepszym stanie ogólnego rozwoju (celem nadawania impulsów dla dalszego rozwoju obszarom budującym obecnie w największym stopniu wojewódzki potencjał społeczny i gospodarczy), jak i powiatów o stanie najłabszym (wymagających działań naprawczych).
- b) w zakresie monitorowania *Strategii*:
 - należy rozważyć modyfikację systemu monitorowania *Strategii*, ze względu na ograniczony dostęp danych (zalecono aktualizację listy wskaźników z zakresu monitoringu szczegółowych procesów rozwoju i struktur województwa, poprzez ograniczenie liczby wskaźników),
 - zasadne jest rozwijanie systemu monitorowania na potrzeby polityki regionalnej, uzupełniającego dane udostępniane przez GUS (w kontekście rzeczywistych potrzeb na rzecz monitorowania stanu rozwoju województwa w dziedzinach, które są istotne dla polityki regionalnej, a dostępność danych jest w istotnym stopniu niewystarczająca).

Zaangażowanie społeczne

W celu realizacji idei szerokiej partycypacji społecznej w procesie wdrażania *Strategii* podejmowane są działania na rzecz włączania w ten proces przedstawicieli różnych środowisk, tj. partnerów społeczno-gospodarczych czy mieszkańców województwa. W roku 2015 podjęto w tym zakresie następujące działania:

- a) Powołano uchwałą Nr 16/497/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 kwietnia 2015 r.⁷ Społeczno-Gospodarczą Radę ds. Modernizacji Regionu (zwana dalej: RM), stanowiącą organ opiniotwórczo-doradczy dla IW oraz pełniącą jednocześnie funkcję Regionalnego Forum Terytorialnego.⁸ W 2015 r. odbyły się 3 posiedzenia Rady, na których m.in. ustalono regulamin pracy i wybrano Przewodniczącą Rady, dyskutowano nt. *Raportu rocznego z realizacji Strategii rozwoju województwa do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+ w 2014 r.*, polityki terytorialnej w województwie kujawsko-

⁷ W dniu 17 czerwca 2015 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął uchwałą Nr 24/768/15 zmieniającą uchwałę w sprawie powołania Społeczno-Gospodarczej Rady ds. Modernizacji Regionu.

⁸ Zgodnie z zaleceniami *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie*, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2010 r., na poziomie regionalnym zarząd województwa może powołać Regionalne Forum Terytorialne o charakterze opiniotwórczo-konsultacyjnym, do zadań którego należy: zapewnienie dyskusji strategicznej o kierunkach rozwoju regionu i formach realizacji polityki regionalnej oraz wymiana wiedzy i doświadczeń między aktorami polityki regionalnej województwa.

pomorskim, projektu *Kujawsko-Pomorskiego Planu Spójności Komunikacji Drogowej i Kolejowej 2014-2020*, systemu STRATEG, metod analizy realizacji *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+*.

Członkowie Rady wyrazili także swoje opinie nt. obecnej *Strategii*, które w dużym stopniu sprowadziły się do:

- potwierdzenia aktualności głównych założeń *Strategii*, przy wskazaniu, że wybrane zagadnienia uległy zmianie, co może wynikać między innymi ze zbyt dużego poziomu szczegółowości *Strategii*;
 - zauważenia potrzeby większego zainteresowania i zaangażowania w realizację *Strategii* partnerów społeczno-gospodarczych, samorządowych i mieszkańców,
 - wskazania potrzeby bardziej intensywnego lobbowania na poziomie krajowym na rzecz realizacji ważnych przedsięwzięć w kujawsko-pomorskim przez posłów, senatorów, samorządowców a także innych ambasadorów regionu (ludzi kultury, sportu, naukowców, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń gospodarczych),
 - podkreślenia potrzeby silnej, dobrej współpracy różnych partnerów w województwie,
 - stwierdzenia, że obecny system monitorowania jest spójny i przemyślany, przy czym ważne jest by otrzymywane wnioski i rekomendacje były analizowane, a następnie przekładane na realne działania, służące wdrożeniu *Strategii*.
- b) KPAI, zgodnie z *Planem działań*, prowadziła dialog społeczny w zakresie modernizacji województwa. Zadania Spółki w tym zakresie polegały na zorganizowaniu licznych szkoleń, konferencji oraz spotkań roboczych, służących rozpoznaniu pomysłów na rozwój naszego województwa w obszarze innowacji. Ponadto Spółka przeprowadziła konkurs plastyczny „Mój innowacyjny wynalazek”, w którym uczniowie ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych za pomocą swoich prac prezentowali pomysły na innowacyjny rozwój regionu.
- c) Przygotowana została broszura *Kujawsko-Pomorskie Plan modernizacji 2020+*, zawierająca ogólne informacje nt. *Strategii*, tj. ideę modernizacji oraz założone cele strategiczne. Zadaniem przygotowanej publikacji było promowanie województwa poza jego granicami, zachęcenie do zainteresowania się regionem, który ma określony charakter i sprecyzowany kierunek rozwoju, a także pokazanie kujawsko-pomorskiego jako województwa otwartego na relacje z partnerami z zewnątrz. Niniejsza publikacja została rozdyskrebowana do departamentów Urzędu Marszałkowskiego, pięciu miast prezydenckich oraz Bydgoskiej i Toruńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego z prośbą o jej przekazywanie podczas spotkań z gośćmi, potencjalnymi partnerami, na targach i innych wydarzeniach oraz dołączanie wersji elektronicznej do przygotowywanych ofert współpracy, czy zamieszczenie na zarządzanych stronach internetowych. Publikacja została przygotowana w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej, natomiast jej wersja elektroniczna opracowana została w języku: polskim, angielskim, niemieckim, hiszpańskim i rosyjskim.

2.2. Informacja o stanie prac związanych z przygotowaniem programów rozwoju, na koniec grudnia 2015 r.

Zgodnie z zapisami *Strategii*, podstawowym narzędziem jej realizacji są programy rozwoju, które pogrupowano w trzy sfery: programy związane z rozwojem społecznym, programy związane z rozwojem gospodarczym oraz programy służące spójności województwa. Sfery te zawierają nie tylko programy rozwoju, ale także inne dokumenty operacyjne, wspierające realizację *Strategii*. Ponadto każda z ww. kategorii obejmuje zarówno dokumenty obligatoryjne, których przygotowanie wynika z odrębnych przepisów prawa, jak i nieobligatoryjne, uznane za niezbędne dla realizacji ustaleń *Strategii*. Jednocześnie podkreślić należy, że przedstawiona w tym podrozdziale lista dokumentów nie jest zamknięta, co oznacza, że możliwe jest opracowanie dokumentów innych niż wymienione poniżej, jeżeli uznane zostaną one za istotne dla realizacji ważnych interesów rozwojowych województwa.

W opiniowanie dokumentów, które są w trakcie opracowywania lub powstały w roku 2015 zaangażowana była IW.⁹ Jej zadaniem było badanie zgodności powstających dokumentów ze *Strategią* oraz proponowanie zmian

⁹ Wyjątkiem jest pakiet programów zdrowotnych, które opracowywane są corocznie i wynikają z przyjętych w 2012 r. Założeń polityki zdrowotnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2012-2016.

w sytuacji braku takiej zgodności. Stan prac nad przygotowaniem poszczególnych dokumentów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Informacja nt. postępów w przygotowaniu dokumentów operacyjnych, w tym programów rozwoju

Lp.	Nazwa dokumentu	Okres wdrażania	Etap prac nad dokumentem: w fazie koncepcji/ tworzony/ obowiązujący ¹⁰ / zakończony	Status prawny dokumentu (nr i nazwa uchwały, którą przyjęto program)	Departament/ jednostka organizacyjna przygotowująca i koordynująca wdrażanie dokumentu ¹¹
Pakiet programów strategicznych „Społeczeństwo”					
1	Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Społecznego	-	w fazie koncepcji	-	Departament Spraw Społecznych i Zdrowia
2	Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (nazwa dokumentu w <i>Strategii</i> : Kujawsko-Pomorski Program Polityki Społecznej na lata 2013-2020) <i>(wymagana ustawowo)</i>	2014-2020	obowiązujący	Uchwała nr XIII/285/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 października 2015 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020”	Regionalne Centrum Rozwoju Społecznego w Toruniu
3	Kujawsko-Pomorski Program na Rzecz Ekonomii Społecznej na lata 2013-2020 <i>(wymagany przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej)</i>	2013-2020	obowiązujący	Uchwała Nr 24/815/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 10 czerwca 2014 r. w sprawie przyjęcia „Kujawsko-Pomorskiego Programu na Rzecz Ekonomii Społecznej do roku 2020”	Regionalne Centrum Rozwoju Społecznego w Toruniu
4	Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Edukacji	-	tworzony	-	Departament Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Edukacji
5	Kujawsko-Pomorski Pakiet Programów Profilaktyki i Ochrony Zdrowia <i>(programy wymagane ustawowo, opracowywane corocznie, zgodnie z potrzebami)</i>	Obejmuje 3 poniższe programy			Departament Spraw Społecznych i Zdrowia
	Kujawsko-Pomorski Program Badań Przesiewowych w Kierunku Tętniaka Aorty Brzuszej	2015	obowiązujący	Uchwała Nr 5/129/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 4 lutego 2015 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pn. „Kujawsko-Pomorski Program Badań Przesiewowych w Kierunku Tętniaka Aorty Brzuszej”	Departament Spraw Społecznych i Zdrowia

¹⁰ Dokument obowiązujący – tj. dokument przyjęty przez właściwy organ samorządu województwa.

¹¹ Nazwy departamentów/jednostek organizacyjnych wg stanu na 29.12.2015 r.

Lp.	Nazwa dokumentu	Okres wdrażania	Etap prac nad dokumentem: w fazie koncepcji/ tworzony/ obowiązujący ¹⁰ / zakończony	Status prawny dokumentu (nr i nazwa uchwały, którą przyjęto program)	Departament/ jednostka organizacyjna przygotowująca i koordynująca wdrażanie dokumentu ¹¹
	Program Wykrywania Zakażeń WZW B i C w Województwie Kujawsko-Pomorskim	2015	obowiązujący	Uchwała Nr 5/128/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 4 lutego 2015 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pn. „Program Wykrywania Zakażeń WZW B i C w Województwie Kujawsko-Pomorskim”	Departament Spraw Społecznych i Zdrowia
	Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dzieci w oparciu o szczepienia przeciwko pneumokokom w województwie kujawsko-pomorskim	2015	obowiązujący	Uchwała Nr 6/161/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 lutego 2015 r. w sprawie przyjęcia programu zdrowotnego pn. „Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dzieci w oparciu o szczepienia przeciwko pneumokokom w województwie kujawsko-pomorskim”	Departament Spraw Społecznych i Zdrowia
6	Kujawsko-Pomorski Program Wspierania Rodziny na lata 2014-2022 <i>(wymagany ustawowo)</i>	2014-2022	obowiązujący	Uchwała Nr 26/902/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie przyjęcia Kujawsko-Pomorskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2014-2022	Departament Spraw Społecznych i Zdrowia
7	Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Sportu	-	tworzony	-	Departament Promocji, Sportu i Turystyki
8	Program współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2015 <i>(wymagany ustawowo)</i>	2015	obowiązujący	Uchwała Nr LIV/828/14 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 października 2014 r. w sprawie Programu współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2015	Departament Spraw Społecznych i Zdrowia
8	Program Współpracy Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2016 <i>(wymagany ustawowo)</i>	2016	obowiązujący	Uchwała Nr XIV/291/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie Programu współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2016	Departament Spraw Społecznych i Zdrowia
9	Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2013-2015 <i>(wymagany rozporządzeniem Rady Ministrów)</i>	2013-2015	zakończony	Uchwała Nr 47/1698/13 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2013-	Departament Spraw Społecznych i Zdrowia

Lp.	Nazwa dokumentu	Okres wdrażania	Etap prac nad dokumentem: w fazie koncepcji/ tworzony/ obowiązujący ¹⁰ / zakończony	Status prawny dokumentu (nr i nazwa uchwały, którą przyjęto program)	Departament/ jednostka organizacyjna przygotowująca i koordynująca wdrażanie dokumentu ¹¹
				2015"	
10	Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku <i>(wymagany ustawowo)</i>	2012-2020	obowiązujący	Uchwała Nr 45/1376/12 Zarządu Województwa z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia programu wojewódzkiego „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych	Departament Spraw Społecznych i Zdrowia
11	Program dla Pomocy Społecznej w Województwie Kujawsko-Pomorskim do roku 2020 <i>(wymagany ustawowo)</i>	-	w fazie koncepcji	-	Regionalne Centrum Rozwoju Społecznego w Toruniu
Pakiet programów strategicznych „Gospodarka”					
12	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 <i>(niezbędny dla realizacji RPO)</i>	2014-2020	obowiązująca	Uchwała nr 2/14/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 14 stycznia 2015 r. w sprawie przyjęcia programu rozwoju pn. „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”	Departament Rozwoju Gospodarczego i Certyfikacji
13	1. Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2015 2. Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2016 (nazwa dokumentu w <i>Strategii</i> : Kujawsko-Pomorski Plan Działań na rzecz Zatrudnienia) <i>(wymagany ustawowo)</i>	1. 2015 2. 2016	1. obowiązujący 2. w fazie koncepcji, opracowywany corocznie	1. Uchwała Nr 24/765/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 17 czerwca 2015 roku w sprawie przyjęcia Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok 2. -	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
14	Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Przedsiębiorczości	-	w fazie koncepcji	-	Departament Rozwoju Gospodarczego i Certyfikacji
15	Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Sektora Rolno-Spożywczego	-	w fazie koncepcji	-	Departament Rolnictwa i Geodezji
16	Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Gospodarczych Specjalizacji Województwa	-	w fazie koncepcji	-	Departament Rozwoju Gospodarczego i Certyfikacji
17	Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju i Promocji Markowych Produktów Turystycznych	-	w fazie koncepcji	-	Departament Promocji, Sportu i Turystyki
Pakiet programów strategicznych „Spójność”					
18	Program Opieki nad	2013-2016	obowiązujący	Uchwała Nr XXXIV/601/13	Departament

Lp.	Nazwa dokumentu	Okres wdrażania	Etap prac nad dokumentem: w fazie koncepcji/ tworzony/ obowiązujący ¹⁰ / zakończony	Status prawny dokumentu (nr i nazwa uchwały, którą przyjęto program)	Departament/ jednostka organizacyjna przygotowująca i koordynująca wdrażanie dokumentu ¹¹
	Zabytkami Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2013-2016 <i>(wymagany ustawowo)</i>			Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 20 maja 2013 r. w sprawie przyjęcia „Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2013-2016”	Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Edukacji
19	Kujawsko-Pomorski Program Kształtowania Ładu Przestrzennego	-	w fazie koncepcji	-	Departament Rozwoju Regionalnego
20	Kujawsko-Pomorski Plan Spójności Komunikacji Drogowej i Kolejowej 2014-2020 (nazwa dokumentu w <i>Strategii</i> : Kujawsko-Pomorski Plan Komunikacji Drogowej) <i>(niezbędny dla realizacji RPO)</i>	2014-2020	obowiązujący	Uchwała Nr 16/527/16 z dnia 20 kwietnia 2016 r. w sprawie przyjęcia „Kujawsko-pomorskiego planu spójności komunikacji drogowej i kolejowej 2014-2020”.	Departament Rozwoju Regionalnego
21	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego województwa kujawsko-pomorskiego <i>(wymagany ustawowo)</i>	2014-2020	obowiązujący	Uchwała nr LIII/814/14 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 września 2014 r. w sprawie uchwalenia „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego”	Departament Nadzoru Właścicielskiego i Transportu Publicznego
22	Kujawsko-Pomorski Program Budowy Tożsamości i Marki Województwa	-	tworzony – opracowano założenia programu	-	Departament Promocji, Sportu i Turystyki
23	Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Terenów Objętych Obszarowymi Formami Ochrony Przyrody	-	w fazie koncepcji	-	Departament Środowiska

Źródło: opracowanie własne

2.3. Informacja o stanie prac związanych z wdrażaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, koniec grudnia 2015 r.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (zwany dalej: RPO WK-P 2014-2020) został zatwierdzony Decyzją Wykonawczą Komisji nr C(2014) 10021 z dnia 16 grudnia 2014 r. W 2015 roku prowadzono prace związane z przygotowaniem do wdrażania RPO WK-P 2014-2020:

- a) warunkowość ex-ante – zapewnienie określonych warunków wyjściowych, umożliwiających efektywne korzystanie z funduszy Unii Europejskiej. Niespełnienie określonych warunków uniemożliwia wydatkowanie środków w ramach RPO WK-P 2014-2020. W przypadku warunków, które nie zostaną spełnione przed przekazaniem do KE projektu programu, konieczne jest przedstawienie tzw. planów działań na rzecz ich spełnienia. W przypadku RPO WK-P 2014-2020 sporządzone zostały plany działań dla 3 obszarów:

– badania i innowacje – spełnienie warunku wymaga przyjęcia przez Zarząd Województwa *Regionalnej Strategii Innowacji*, w której zidentyfikowane zostają inteligentne specjalizacje. Warunek został spełniony. *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego* wraz z planem działań uwzględniającym opracowanie planu rozwoju IS (zał. nr 3 do RSI) zostały przyjęte 14 stycznia 2015 r. uchwałą Zarządu Województwa nr 2/14/15 i przekazane do KE celem oceny wypełnienia warunku. Komisja Europejska przekazała swoje uwagi do dokumentu 27 listopada 2015 r.;

– gospodarka odpadami – spełnienie warunku nastąpi po aktualizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. Polska zdecydowała się na aktualizację dotychczasowych planów gospodarki odpadami ze względu na zmianę podejścia do systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie aktualizacji *Krajowego planu gospodarki odpadami 2014* został przedstawiony we wrześniu 2015 r., a wojewódzki plan będzie opracowany do końca 2016 r. Planowana jest także nowelizacja ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz innych aktów prawnych regulujących działania ukierunkowane na zwiększenie ponownego wykorzystania i recyklingu odpadów;

– transport – warunek zostanie spełniony po przyjęciu przez Zarząd Województwa kompleksowego planu w zakresie inwestycji transportowych (drogowych i kolejowych) tzw. *Kujawsko-Pomorskiego Planu Spójności Komunikacji Drogowej i Kolejowej 2014-2020*. Projekt tego dokumentu został przyjęty uchwałą Nr 37/1265/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 17.09.2015 r. i poddany konsultacjom społecznym¹², które trwały od 30 września do 5 listopada 2015 r. Projekt *Planu Spójności* podlegał strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, która zakończyła się w kwietniu 2016 r. Przyjęcie *Planu Spójności* przez Zarząd Województwa miało miejsce w dniu 20 kwietnia 2016 r.¹³ Dokument zawiera listę inwestycji regionalnych w perspektywie 2014-2020, przyczyniających się do realizacji celów założonych w planie oraz celów szczegółowych interwencji w obszarze transportu, opisanych w RPO WK-P 2014-2020. *Plan Spójności* posłuży także realizacji celów określonych w *Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.)*, polegających na zwiększeniu dostępności transportowej oraz poprawie bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym.

Brak ostatecznego wypełnienia warunków do końca 2016 r. wiąże się z ryzykiem zawieszenia płatności przez KE dla tych obszarów, których dotyczą niespełnione warunki, a co za tym idzie, z ryzykiem utraty tych środków.

- b) *Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WK-P 2014-2020* (zwany dalej: SZOOP) – został przygotowany w oparciu o zatwierdzone w dniu 30 stycznia 2015 r. przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju *Wytyczne w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020*.

Prace nad SZOOP trwały od początku 2015 r. Ze względu na konieczność uruchomienia w obszarze rynku pracy naboru projektów pozakonkursowych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy (prefinansowanych ze środków Funduszu Pracy), Instytucja Zarządzająca RPO WK-P 2014-2020 skorzystała z możliwości etapowego przyjmowania SZOOP. Projekt SZOOP w zakresie Działania 8.1 został przyjęty przez Zarząd Województwa w dniu 13 maja 2015 r.¹⁴ Kolejnym etapem było przyjęcie w dniu 10 czerwca 2015 r. przez Zarząd Województwa projektu SZOOP w wersji 1.0 odnoszącego się do całego zakresu RPO WK-P 2014-2020. Wskazany projekt w dniu 12 czerwca 2015 r. został przekazany do konsultacji społecznych, które trwały do końca czerwca 2015 r. Projekt SZOOP w wersji 2.0 uwzględniający uwagi z ww. konsultacji społecznych został przyjęty przez Zarząd Województwa uchwałą w dniu 22 lipca 2015 r. Następnie projekt tego dokumentu został przekazany do Instytucji Koordynującej Umowę Partnerstwa, czyli Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju celem zaopiniowania. Uzgodniony w dniu 10 sierpnia 2015 r. z MIiR projekt SZOOP w wersji 3.0 został zatwierdzony przez Zarząd Województwa w dniu 11 sierpnia 2015 r. Właściwy dokument SZOOP RPO WK-P 2014-2020 został przyjęty przez Zarząd Województwa w dniu 26 sierpnia 2015 r., a następnie opublikowany na stronie

¹² Zgodnie z art. 19a w zw. art. 6 ust. 2, 2a, 3 i 4 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r., poz. 1649 z późn. zm.).

¹³ Dokument został przyjęty uchwałą Nr 16/527/16 Zarządu Województwa.

¹⁴ Częściowy projekt SZOOP został zaopiniowany przez Instytucję Koordynującą Umowę Partnerstwa tj. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (obecnie: Ministerstwo Rozwoju) pod kątem zgodności z Umową Partnerstwa 2014-2020 i wytycznymi horyzontalnymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, obowiązującymi w okresie realizacji programu operacyjnego na lata 2014-2020.

internetowej Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P www.mojregion.eu oraz Portalu Funduszy Europejskich www.funduszeuropejskie.gov.pl.

W toku prac związanych z przygotowaniem do wdrażania RPO WK-P 2014-2020 dokonano aktualizacji SZOOP uchwałami Zarządu Województwa w dniu 21 października, 4 listopada oraz 16 grudnia 2015 r.

- c) harmonogram konkursów – uchwałą nr 49/1649/14 z dnia 26 listopada 2014 r. Zarząd Województwa uchwalił harmonogram naborów wniosków dla RPO WK-P 2014-2020 na rok 2015. Harmonogram ten w trakcie 2015 r. był aktualizowany pięć razy. Niniejsze zmiany związane były z koniecznością jego dostosowywania do aktualnej sytuacji odnoszącej się do prac nad Strategią ZIT (w części dotyczącej konkursów dla ZIT), prac nad strategiami dla OSI/ORSG (w części dotyczącej prac nad tymi strategiami) oraz związanych z przygotowaniem kryteriów wyboru projektów i ich zatwierdzeniem przez Komitet Monitorujący RPO WK-P 2014-2020. Łącznie w 2015 r. ogłoszono 11 naborów wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym.

Zarząd Województwa uchwałą nr 48/1720/15 z dnia 25 listopada 2015 r. zatwierdził harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym dla RPO WK-P 2014-2020 na rok 2016. Informacje na ten temat dostępne są na stronie www.mojregion.eu.

W ramach RPO WK-P 2014-2020 przyjęto poniższe obszary wsparcia:

- Oś Priorytetowa 1 Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu
- Oś Priorytetowa 2 Cyfrowy region
- Oś Priorytetowa 3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie
- Oś Priorytetowa 4 Region przyjazny środowisku
- Oś Priorytetowa 5 Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu
- Oś Priorytetowa 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry
- Oś Priorytetowa 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność
- Oś Priorytetowa 8 Aktywni na rynku pracy
- Oś Priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo
- Oś Priorytetowa 10 Innowacyjna edukacja
- Oś Priorytetowa 11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność
- Oś Priorytetowa 12 Pomoc techniczna.

Przypisanie osi priorytetowych RPO WK-P 2014-2020 do zapisów *Strategii* prezentuje tabela 2.

Tabela 2. Realizacja *Strategii* przez RPO WK-P 2014-2020

Nazwa celu strategicznego w <i>Strategii</i>	Osie priorytetowe RPO WK-P 2014-2020
Gospodarka i miejsca pracy	1 Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie 4 Region przyjazny środowisku 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność 8 Aktywni na rynku pracy 9 Solidarne społeczeństwo
Dostępność i spójność	3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie 5 Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność
Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi	2 Cyfrowy region 4 Region przyjazny środowisku 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność 8 Aktywni na rynku pracy 9 Solidarne społeczeństwo 10 Innowacyjna edukacja 11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność
Innowacyjność	1 Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu

Nazwa celu strategicznego w <i>Strategii</i>	Osie priorytetowe RPO WK-P 2014-2020
Nowoczesny sektor rolno-spożywczy	3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie 4 Region przyjazny środowisku
Bezpieczeństwo	3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie 4 Region przyjazny środowisku 5 Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu
Sprawne zarządzanie	2 Cyfrowy region 3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie 4 Region przyjazny środowisku 6. Solidarne społeczeństwo i sprawne kadry
Tożsamość i dziedzictwo	2. Cyfrowy region 4 Region przyjazny środowisku

Źródło: opracowanie własne

Niezależnym ciałem doradczo-opiniodawczym dla Instytucji Zarządzającej RPO WK-P 2014-2020 jest Komitet Monitorujący, którego powołanie wynika z przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W jego skład wchodzi przedstawiciele strony rządowej, samorządowej, świata nauki oraz partnerzy społeczno-gospodarczy. Ponadto w pracach Komitetu Monitorującego mogą uczestniczyć obserwatorzy, przedstawiciele innych instytucji, w tym europejskich, a także osoby zaproszone przez przewodniczącego Komitetu. Gremium zbiera się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na pół roku. Dotychczas odbyło się 10 posiedzeń.

Do zadań Komitetu Monitorującego należy m.in.:

- rozpatrywanie i zatwierdzanie kryteriów wyboru projektów w ramach programu oraz zatwierdzanie ewentualnych zmian tych kryteriów,
- okresowe badanie postępu w zakresie osiągania celów programu, na podstawie dokumentów przedkładanych przez Instytucję Zarządzającą,
- analizowanie rezultatów realizacji programu oraz wyników oceny realizacji programu,
- analizowanie i zatwierdzanie sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego z wdrażania programu,
- zapoznawanie się z rocznymi raportami z kontroli programu oraz z komentarzami Komisji Europejskiej do tych raportów,
- przedkładanie Instytucji Zarządzającej propozycji zmian lub analiz programu ułatwiających realizację celów Polityki Spójności.

Tabela 3. Stopień zaawansowania prac nad wdrażaniem RPO WK-P 2014-2020 (stan na 12.05.2016 r.)

Oś priorytetowa RPO WK-P 2014-2020	Kryteria przyjęte przez Komitet Monitorujący (wraz z kwotami na planowane konkursy)	Nabór wniosków o dofinansowanie
1 Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie procesów badawczo-rozwojowych, schemat: projekty grantowe (16 000 000 euro)	ogłoszony
	Poddziałanie 1.3.1 Wsparcie procesów badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach akademickich (2 000 000 euro)	planowany
	Poddziałanie 1.5.2 Wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw (4 000 000 euro)	planowany
	Poddziałanie 1.5.2 Wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw; schemat: projekty obejmujące wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw oraz promocji gospodarczej regionu (15 000 000 euro)	ogłoszony
	Poddziałanie 1.6.2 Dotacje dla innowacyjnych MŚP (30 000 000 euro)	planowany
2 Cyfrowy region	-	-

3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie	Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym (20 700 721 euro)	3 nabory: 1 zakończony 2 planowane
4 Region przyjazny środowisku	Poddziałanie 4.1.2 Wzmocnienie systemów ratownictwa chemiczno-ekologicznego i służb ratowniczych (1 600 000 euro)	planowany
	Działanie 4.2 Gospodarka odpadami, schemat: Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (16 500 000 euro)	zakończony
	Działanie 4.4 Ochrona i rozwój zasobów kultury (1 500 000 euro)	zakończony
	Działanie 4.4 Ochrona i rozwój zasobów kultury, schemat: imprezy kulturalne (3 000 000 euro)	ogłoszony
5 Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu	Działanie 5.1 Infrastruktura drogowa; schemat: drogi lokalne (poza miastami prezydenckimi) (21 000 000 euro)	planowany
	Działanie 5.1 Infrastruktura drogowa; schemat: drogi wojewódzkie w miastach prezydenckich (18 000 000 euro)	planowany
	Działanie 5.1 Infrastruktura drogowa; schemat: drogi wojewódzkie	pozakonkursowy planowany
	Działanie 5.3 Infrastruktura kolejowa	pozakonkursowy planowany
6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry	Poddziałanie 6.3.1 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną (5 000 000 euro)	planowany
	Poddziałanie 6.3.2 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego (6 000 000 euro)	planowany
7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	-	-
8 Aktywni na rynku pracy	Działanie 8.1 Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy	pozakonkursowy zakończony
	Działanie 8.1 Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy	pozakonkursowy zakończony
	Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia (4 851 116 euro)	planowany
	Działanie 8.3 Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia w regionie (5 000 000 euro)	ogłoszony
	Poddziałanie 8.4.1 Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuncze (5 000 000 euro)	planowany
	Działanie 8.4.2 Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (5 000 000 euro)	zakończony
	Poddziałanie 8.5.1 Wsparcie dostępu do usług rozwojowych (5 763 959 euro)	planowany
9 Solidarne społeczeństwo	Poddziałanie 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne (10 000 000 euro)	zakończony
	Poddziałanie 9.2.2 Aktywne włączenie społeczne	ogłoszony

	młodzieży objętej sądowym środkiem wychowawczym i poprawczym (3 000 000 euro)	
	Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych (10 000 000 euro)	zakończony
	Poddziałanie 9.4.1 Rozwój podmiotów sektora ekonomii społecznej (9 000 000 euro)	ogłoszony
	Poddziałanie 9.4.2 Koordynacja sektora ekonomii społecznej	pozakonkursowy zakończony
10 Innowacyjna edukacja	Poddziałanie 10.2.1 Wychowanie przedszkolne (4 000 000 euro)	planowany
	Poddziałanie 10.2.2 Kształcenie ogólne, schemat: polityka regionalna (5 000 000 euro)	planowany
	Poddziałanie 10.2.3 Kształcenie zawodowe (2 500 000 euro)	zakończony
	Poddziałanie 10.2.3 Kształcenie zawodowe (2 000 000 euro)	planowany
	Poddziałanie 10.2.3 Kształcenie zawodowe, schemat: projekty w zakresie poprawy jakości, efektywności i atrakcyjności kształcenia zawodowego, w ramach polityki terytorialnej (8 000 000 euro)	planowany
	Poddziałanie 10.3.1 Stypendia dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki lub przedsiębiorczości	pozakonkursowy planowany
	Poddziałanie 10.3.2 Stypendia dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych	pozakonkursowy planowany
11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (1 000 000 euro)	zakończony
12 Pomoc techniczna	Działanie 12.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO WK-P 2014-2020	pozakonkursowy
	Działanie 12.2 Skuteczna informacja i promocja, w tym wzmocnienie potencjału beneficjentów programu	pozakonkursowy

Źródło: opracowanie własne

Wskazane wyżej kryteria przyjęte przez Komitet Monitorujący pozwalają na przeprowadzenie naborów wniosków o dofinansowanie (w trybie konkursowym i pozakonkursowym) na kwotę ok. 450 mln euro, co stanowi ponad 23% alokacji RPO WK-P 2014-2020.

2.4. Informacja o stanie prac związanych realizacją Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego, na koniec grudnia 2015 r.

Podpisana 13 listopada 2014 r. umowa ramowa Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego (zwany dalej: KT) została w 2015 r. zaktualizowana ze względu na przyjęcie w grudniu 2014 r. przez Komisję Europejską krajowych i regionalnych programów operacyjnych.

Rada Ministrów przyjęła aneks nr 1 do Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 14 lipca 2015 r. w Łodzi. Przyjęty aneks nie wprowadził zmian w wykazie przedsięwzięć, ale dotyczył uzupełnień KT o elementy dotychczas nieuwzględnione, a wymagane zarówno art. 14p ust. 2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju¹⁵, jak i art. 1 ust. 2 KT. Wspomniane uzupełnienia dotyczyły:

¹⁵ Dz. U. z 2014 r., poz. 1649 z późn. zm.

- a) wysokości, sposobu i warunków dofinansowania RPO WK-P 2014-2020, przy czym dotyczyły one głównie kwestii formalnych, które dotychczas były regulowane przez Kontrakt Wojewódzki dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (zwany dalej: RPO WK-P 2007-2013). Nowym uregulowaniem w KT są kwestie związane z ZIT wojewódzkim: w przypadku ryzyka niewykorzystania środków EFRR lub EFS na ZIT Minister Infrastruktury i Rozwoju (obecnie: Minister Rozwoju) może przesunąć te środki do innego programu operacyjnego. Ponadto wykorzystanie tych środków niezgodnie z postanowieniami umowy partnerstwa skutkować będzie pomniejszeniem kwot zobowiązań finansowych strony rządowej.
- b) wysokości, sposobu i warunków dofinansowania wkładu krajowego z budżetu państwa, stanowiących uzupełnienie do środków funduszy unijnych (EFRR i EFS) w ramach RPO WK-P 2014-2020.

Ponadto w aneksie do KT zostało zawarte zobowiązanie strony rządowej do zapewnienia środków Funduszu Pracy dla projektów współfinansowanych z EFS, realizowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020 przez powiatowe urzędy pracy.

Zgodnie z aneksem kwoty na współfinansowanie z budżetu państwa wynoszą następująco:

- a) EFS – 24 373 430 euro,
- b) EFRR (przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji) – 19 073 421 euro,
- c) EFRR (przedsięwzięcia inne niż rewitalizacja oprócz przedsięwzięć jednostek naukowo-badawczych oraz państwowych wyższych szkół zawodowych (priorytety inwestycyjne 1a i 10a) – 13 971 463 euro.

Łącznie środki z budżetu państwa stanowią 57 418 314 euro. Dodatkowo do województwa wpłyną w latach 2015-2023 środki z Funduszu Pracy w wysokości 93 697 984 euro. Kwota środków z Funduszu Pracy została uzgodniona z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej na podstawie ustaw i wpisana do RPO WK-P 2014-2020.

Wspomniany aneks został przyjęty Uchwałą Zarządu Województwa Nr 31/1075/15 z dnia 5 sierpnia 2015 roku. Tego samego dnia został on podpisany przez stronę samorządową i tym samym, z dniem podpisania wszedł w życie.

W dniu 31 sierpnia 2015 r. do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju zostały przesłane informacje o przedsięwzięciach ujętych w KT i zgłoszonych przez stronę samorządową (zgodnie z art. 7 KT oraz art. 2 ust. 1 aneksu do KT). Tym samym został zapoczątkowany proces uzgodnień informacji o przedsięwzięciach strony samorządowej i rządowej. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (obecnie: Ministerstwo Rozwoju) koordynuje przekazywanie informacji między właściwymi merytorycznie resortami oraz samorządami. Uzgodnienia informacji o przedsięwzięciach priorytetowych KT mogą się przesunąć do początku roku 2016 ze względu na zmianę rządu oraz zmiany organizacyjne w strukturze ministerstw.

Obszary wsparcia w ramach KT:

- a) infrastruktura drogowa,
- b) infrastruktura kolejowa,
- c) infrastruktura wodna,
- d) infrastruktura B+R,
- e) infrastruktura ochrony zdrowia,
- f) wsparcie miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie,
- g) realizacja badań naukowych w ramach Regionalnych Agend Naukowo-Badawczych,
- h) kultura i sport,
- i) szkolnictwo wyższe.

Przedsięwzięcia zawarte w KT realizują wybrane kierunki działań i przedsięwzięcia ze wszystkich celów strategicznych *Strategii*. Niemniej na ten moment trudno jest ostatecznie przypisać część przedsięwzięć KT do konkretnych zapisów *Strategii* ze względu na trwający proces uzgodnień informacji o przedsięwzięciach. W szczególności dotyczy to zakresu rzeczowego przedsięwzięć zaproponowanych przez rząd, o których samorząd województwa nie został jeszcze w pełni poinformowany. Wstępną próbę przypisania przedsięwzięć KT do zapisów *Strategii* prezentuje poniższa tabela.

Tabela 4. Przedsięwzięcia podstawowe (PP) i warunkowe (PW) w odniesieniu do zapisów *Strategii*¹⁶

Cel strategiczny w <i>Strategii</i>	Kierunek działań w <i>Strategii</i>	Zidentyfikowane przedsięwzięcie w <i>Strategii</i>	Nazwa przedsięwzięcia w KT
Gospodarka i miejsca pracy	(10) Rozwój turystyki	10-(9) Identyfikacja produktów turystycznych istotnych dla rozwoju województwa – jako podstawa dla wspierania ich rozwoju i promocji	Rewitalizacja Brdy skanalizowanej wraz z przebudową obiektów bydgoskiego węzła wodnego (PW)
			Modernizacja budowli hydrotechnicznych na Kanale Bydgoskim, na odcinku od km 14,8 do km 38,9 obejmująca śluzy: Okole, Czyżkówko, Prądy, Osowa Góra, Józefinki i Nakło Wschód oraz jaz Józefinki (PW)
			Rewitalizacja szlaku żeglownego Kanału Bydgoskiego i Noteci dolnej skanalizowanej (od km 14,8 do km 176,2) do parametrów drogi wodnej II klasy – na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (PW)
			Modernizacja budowli hydrotechnicznych na drodze wodnej Noteci dolnej skanalizowanej, od km 38,9 do km 176,2 (PW)
Dostępność i spójność	(1) Zapewnienie dostępności zewnętrznej województwa za pomocą dróg krajowych i wojewódzkich	1-(1) Realizacja drogi ekspresowej S-5	S-5 Wrocław – Bydgoszcz, odcinki: Białe Błota – Gniezno, Poznań – Kaczkowo, Korzeńsko – Wrocław – odcinki na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (PP)
			S-5 Nowe Marzy – Bydgoszcz (PP)
		1-(2) Realizacja drogi ekspresowej S10	S-10 Bydgoszcz – Piła (PP)
			S-10 Bydgoszcz – Toruń (PP)
			S-10 Toruń – Płońsk (PP)
		1-(4) Przebudowa drogi krajowej nr 15, w tym: realizacja obwodnicy Inowrocławia, realizacja obwodnicy Brodnicy i obwodnicy Kowalewa Pomorskiego, podjęcie prac nad koncepcją całościowej realizacji drogi w standardzie GP2+2; jako priorytet wskazuje się realizację odcinka Inowrocław-Toruń z obwodnicą Inowrocławia	Obwodnica Inowrocławia w ciągu DK 15 (PP)
	Obwodnica Brodnicy w ciągu DK 15 (PP)		
	(4) Rozwój zintegrowanego systemu transportu publicznego w obszarze metropolitarnym	4-(20) Realizacja projektu BiT City II	Bit-City II (PW)
			Rewitalizacja linii kolejowej Nr 207 na odcinku Toruń Wschodni – Chełmża oraz Grudziądz – granica województwa (PW) <i>Element BiT-City II</i>
			Modernizacja linii kolejowej Nr 27 Nasielsk – Toruń Wschodni: granica województwa – Toruń Wschodni, a na odcinku Lipno – Toruń Wschodni wraz z elektryfikacją. (PW) <i>Element BiT-City II</i>
Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej/ekologicznego transportu			
	4-(43) Opracowanie i wdrożenie zintegrowanego systemu funkcjonowania transportu podmiejskiego („transport aglomeracyjny”)	Bit-City II (PW)	

¹⁶ Tabela zawiera wstępną próbę przypisania przedsięwzięć KT do zapisów *Strategii* (ze względu na trwające uszczegółowianie zakresu przedmiotowego przedsięwzięć KT, w tabeli mogą zająć zmiany).

Cel strategiczny w Strategii	Kierunek działań w Strategii	Zidentyfikowane przedsięwzięcie w Strategii	Nazwa przedsięwzięcia w KT
		w obszarach funkcjonalnych: Bydgoszczy-Torunia oraz Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia	
		4-(44) Rozpoczęcie prac studialnych związanych z realizacją szybkiego połączenia szynowego Bydgoszczy i Torunia („tramwaj regionalny”)	Bit-City II (PW)
	(5) Rozwój sieci drogowych o podstawowym znaczeniu dla spójności wewnętrznej województwa	5-(3) Przebudowa drogi krajowej nr 80	Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta Bydgoszczy, w szczególności z drogą S-5 - dojazd drogą krajową do węzła Pawłówek na drodze S-5 (PW) Budowa dróg regionalnych w województwie kujawsko-pomorskim (PW)
	(7) Usprawnienie systemów transportowych największych miast i obszarów podmiejskich Bydgoszczy – Torunia, Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia		Obwodnica Inowrocławia w ciągu DK 15 (PP) Obwodnica Brodnicy w ciągu DK 15 (PP) Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta Bydgoszczy, w szczególności z drogą S-5 - dojazd drogą krajową do węzła Pawłówek na drodze S-5 (PW) Usprawnienie połączeń w sieci wspomagającej sieć TEN-T w Toruniu (PW) Dostosowanie układu dróg krajowych do rozwoju miasta Grudziądz (PW) Dostosowanie układu dróg krajowych dla rozwoju Miasta Włocławek (PW) Bit-City II (PW)
	(8) Budowa obwodnic miejscowości w przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich		Obwodnica Inowrocławia w ciągu DK 15 (PP) Obwodnica Brodnicy w ciągu DK 15 (PP) Budowa obwodnic Kamienia Krajeńskiego i Sępólna Krajeńskiego w ciągu drogi krajowej Nr 25 (PP)
		8-(8) Budowa obwodnicy Grudziądz w przebiegu DK16 oraz obwodnicy Łasina	Dostosowanie układu dróg krajowych do rozwoju miasta Grudziądz (PW)
	(9) Poprawa dostępności kolejowej województwa w transporcie pasażerskim i towarowym		Prace na linii kolejowej C-E 65 odcinek Chorzów Batory – Tarnowskie Góry – Karsznice – Inowrocław – Bydgoszcz – Maksymilianowo (PP) Prace na linii kolejowej C-E 65 odcinek Bydgoszcz – Tczew (PP) Bit-City II (PW)
		9-(21) Zapewnienie technicznej możliwości realizacji połączeń pasażerskich z prędkością co najmniej 160 km/h na liniach kolejowych: 18, 131, 353 i co najmniej 120 km/h na linii kolejowej nr 201	Prace na alternatywnym ciągu transportowym Bydgoszcz – Trójmiasto, obejmującym linie 201 i 203, etap I (PP) Prace na alternatywnym ciągu transportowym Bydgoszcz – Trójmiasto, obejmującym linie 201 i 203, etap II – wraz z elektryfikacją (PP) Prace na linii kolejowej Nr 18 Kutno – Toruń Główny (PP) <i>Element BIT-City II</i> Prace na liniach kolejowych Nr 18, 203 odcinek Bydgoszcz Główna – Piła Główna – Krzyż, etap I, prace nad odcinku Bydgoszcz Główna – Piła Główna (PW)
		9-(22) Przebudowa linii kolejowej nr 208 na odcinku Laskowice Pomorskie - Jabłonowo Pomorskie (I	Rewitalizacja linii kolejowej Nr 208 na odcinku Grudziądz – Laskowice Pomorskie oraz Grudziądz – Jabłonowo Pomorskie (PW)

Cel strategiczny w Strategii	Kierunek działań w Strategii	Zidentyfikowane przedsięwzięcie w Strategii	Nazwa przedsięwzięcia w KT
		etap) oraz Jabłonowo-Pomorskie – Brodnica (II etap)	
		9-(25) Przebudowa linii kolejowej nr 27 na odcinku Toruń – Skępe	Modernizacja linii kolejowej Nr 27 Nasielsk – Toruń Wschodni: granica województwa - Toruń Wschodni, a na odcinku Lipno – Toruń Wschodni wraz z elektryfikacją. (PW) <i>Element BiT-City II</i>
		9-(28) Realizacja przedsięwzięć prowadzących do zwiększenia prędkości podróźnej na linii 207 Toruń – Malbork z możliwością elektryfikacji	Rewitalizacja linii kolejowej Nr 207 na odcinku Toruń Wschodni – Chełmża oraz Grudziądz – granica województwa (PW) <i>Element BiT-City II</i>
	(10) Poprawa infrastruktury stacji i przystanków kolejowych dla zdolności przeładunkowych		Rewitalizacja linii kolejowej Nr 208 na odcinku Grudziądz – Laskowice Pomorskie oraz Grudziądz – Jabłonowo Pomorskie (PW)
	(11) Poprawa infrastruktury stacji i przystanków kolejowych dla obsługi pasażerskiej oraz rozwój ich zdolności do pełnienia roli węzłów multimodalnych w transporcie pasażerskim		Prace na alternatywnym ciągu transportowym Bydgoszcz – Trójmiasto, obejmującym linie 201 i 203, etap I (PP)
			Prace na alternatywnym ciągu transportowym Bydgoszcz – Trójmiasto, obejmującym linie 201 i 203, etap II – wraz z elektryfikacją (PP)
			Prace na linii kolejowej Nr 18 Kutno – Toruń Główny (PP)
			Prace na liniach kolejowych Nr 18, 203 odcinek Bydgoszcz Główna – Piła Główna – Krzyż, etap I, prace nad odcinku Bydgoszcz Główna – Piła Główna (PW)
			Modernizacja linii kolejowej Nr 27 Nasielsk – Toruń Wschodni: granica województwa – Toruń Wschodni, a na odcinku Lipno – Toruń Wschodni wraz z elektryfikacją. (PW) <i>Element BiT-City II</i>
			11-(41) Przebudowa kompleksu dworcowego we Włocławku w celu utworzenia węzła multimodalnego dla obsługi połączeń miasta i sąsiednich powiatów
	(14) Rewitalizacja dróg wodnych dla celów transportowych i turystycznych	11-(42) Przebudowa kompleksu dworcowego w Grudziądzu w celu utworzenia węzła multimodalnego dla obsługi połączeń miasta i sąsiednich powiatów	Rewitalizacja linii kolejowej Nr 208 na odcinku Grudziądz – Laskowice Pomorskie oraz Grudziądz – Jabłonowo Pomorskie (PW)
			Bit-City II (PW)
	(14) Rewitalizacja dróg wodnych dla celów transportowych i turystycznych	14-(38) Stworzenie możliwości turystycznego wykorzystania oraz małego ruchu transportowego na drodze wodnej E-70 w ramach Wielkiej Pętli Wielkopolski (rewitalizacja drogi E-70)	Rewitalizacja Brdy skanalizowanej wraz z przebudową obiektów bydgoskiego węzła wodnego (PW)
			Modernizacja budowli hydrotechnicznych na Kanale Bydgoskim, na odcinku od km 14,8 do km 38,9 obejmująca śluzy: Okole, Czyżkówko, Prądy, Osowa Góra, Józefinki i Nakło Wschód oraz jaz Józefinki (PW)
			Rewitalizacja szlaku żeglownego Kanału

Cel strategiczny w Strategii	Kierunek działań w Strategii	Zidentyfikowane przedsięwzięcie w Strategii	Nazwa przedsięwzięcia w KT
			Bydgoskiego i Noteci dolnej skanalizowanej (od km 14,8 do km 176,2) do parametrów drogi wodnej II klasy – na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (PW)
			Modernizacja budowli hydrotechnicznych na drodze wodnej Noteci dolnej skanalizowanej, od km 38,9 do km 176,2 (PW)
Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi	(11) Dostosowanie funkcjonowania usług publicznych oraz przestrzeni publicznych do potrzeb wszystkich pokoleń		Przystań AZS (w Toruniu) (PW)
	(13) Realizacja infrastruktury dla rozwoju rekreacji, sportu masowego i amatorskiego		Budowa hali widowiskowo-sportowej wraz z zapleczem i niezbędną infrastrukturą (gmina Mrocza) (PP)
			Budowa pełnowymiarowego boiska ze sztuczną nawierzchnią do hokeja na trawie (w Rogowie, pow. żniński) (PW)
			Przystań AZS (w Toruniu) (PW)
			Rewitalizacja kompleksu Astoria na cele sportowo-rekreacyjne wraz z budową 50-metrowego basenu (PW)
			Budowa hali treningowej wraz z siłownią na terenie kompleksu sportowego Zawisza (PW)
			Budowa Hali Sportowej Collegium Medicum UMK (PW)
			Budowa Ośrodka Szkoleniowego Sportów Wodnych (gmina Kruszwica) (PW)
	(14) Rewitalizacja miast, wsi i obszarów zdegradowanych		Rewitalizacja kompleksu Astoria na cele sportowo-rekreacyjne wraz z budową 50-metrowego basenu (PW)
	(21) Zapewnienie wysokiego poziomu nauczania na wszystkich poziomach edukacji		Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe we Włocławku i Grudziądzu (PW)
			Rozwój szkolnictwa wyższego uwzględniającego potrzeby regionalne (PW)
	(22) Zapewnienie wysokiego standardu bazy oświatowej)		Realizacja programu rozwojowego dla uczelni medycznych uczestniczących w procesie praktycznego kształcenia studentów w tym tworzenie centrów symulacji medycznej (PW)
			Budowa Hali Sportowej Collegium Medicum UMK (PW)
		Rozwój szkolnictwa wyższego uwzględniającego potrzeby regionalne (PW)	
(27) Rozwój edukacji doświadczalnej nauki ścisłych na wszystkich poziomach kształcenia		27-(17) Utworzenie Środowiskowych Centrów Innowacyjnej Edukacji	Centra Innowacyjnej Edukacji (tzw. „Minikoperniki”) (PW)
		27-(19) Wzmocnienie instytucjonalne i rozwój funkcji edukacyjnych Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy w Toruniu	Centra Innowacyjnej Edukacji (tzw. „Minikoperniki”) (PW)
		27-(20) Utworzenie Środowiskowego Centrum Edukacji Doświadczalnej – Centrum Nauki o Człowieku w Bydgoszczy	Centra Innowacyjnej Edukacji (tzw. „Minikoperniki”) (PW)

Cel strategiczny w Strategii	Kierunek działań w Strategii	Zidentyfikowane przedsięwzięcie w Strategii	Nazwa przedsięwzięcia w KT	
		27-(21) Utworzenie Środowiskowych Centrów Edukacji Doświadczalnej we Włocławku, Grudziądzu i Inowrocławiu	Centra Innowacyjnej Edukacji (tzw. „Minikoperniki”) (PW)	
	(28) Rozwój zdolności edukacyjnych szkół wyższych		Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe we Włocławku i Grudziądzu (PW) Rozwój szkolnictwa wyższego uwzględniającego potrzeby regionalne (PW) Realizacja programu rozwojowego dla uczelni medycznych uczestniczących w procesie praktycznego kształcenia studentów w tym tworzenie centrów symulacji medycznej (PW)	
	(33) Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców województwa	33-(36) Rozbudowa Szpitala Wojewódzkiego w Toruniu	Infrastruktura ratownictwa medycznego (PW) Poprawa warunków funkcjonowania szpitali wojewódzkich - Wojewódzki Szpital Zespolony im L. Rydygiera w Toruniu - Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. błogosławionego księdza Jerzego Popiełuszki we Włocławku (PW)	
	(34) Rozwój profilaktyki zdrowotnej	34-(34) Budowa zakładu radioterapii przy ul. Łęskiej we Włocławku z uwzględnieniem planów rozwojowych Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. błogosławionego księdza Jerzego Popiełuszki przy ul. Wienieckiej we Włocławku	Poprawa warunków funkcjonowania szpitali wojewódzkich - Wojewódzki Szpital Zespolony im L. Rydygiera w Toruniu - Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. błogosławionego księdza Jerzego Popiełuszki we Włocławku (PW)	
Innowacyjność	(1) Rozwój badań naukowych		Przedsięwzięcia dotyczące realizacji RANB w woj. kujawsko-pomorskim (PP) Narodowe Centrum Radioastronomii i Technologii Kosmicznych (PW) Centrum Badań Środowiska i Innowacyjnych Technologii Żywności dla Jakości Życia EnFoodLife (PW) Zrobotyzowany teleskop klasy 1,5-m wraz z laboratorium (PW) Bezpieczeństwo łańcucha żywnościowego i żywność spersonalizowana SafeFoodMed (PW) Program Zdrowie. Kujawsko-pomorski interdyscyplinarny program diagnozy spersonalizowanej i opieki zdrowotnej (PW)	
		(2) Poprawa zdolności naukowo-badawczych szkół wyższych		Przedsięwzięcia dotyczące realizacji RANB w woj. kujawsko-pomorskim (PP) Centrum Badań Środowiska i Innowacyjnych Technologii Żywności dla Jakości Życia EnFoodLife (PW) Bezpieczeństwo łańcucha żywnościowego i żywność spersonalizowana SafeFoodMed (PW) System Transformacji i Transferu Wiedzy do Strategicznych Gałęzi Gospodarki Województwa Kujawsko-Pomorskiego (PW) Program Zdrowie. Kujawsko-pomorski interdyscyplinarny program diagnozy spersonalizowanej i opieki zdrowotnej (PW) Realizacja programu rozwojowego dla uczelni medycznych uczestniczących w procesie praktycznego kształcenia studentów w tym

Cel strategiczny w Strategii	Kierunek działań w Strategii	Zidentyfikowane przedsięwzięcie w Strategii	Nazwa przedsięwzięcia w KT	
			tworzenie centrów symulacji medycznej (PW)	
		2-(1) Utworzenie Narodowego Centrum Radioastronomii Inżynierii Kosmicznej z Radioteleskopem Hevelius w Borach Tucholskich	Narodowe Centrum Radioastronomii i Technologii Kosmicznych (PW)	
		2-(2) Podjęcie działań na rzecz i wypracowanie modelu integracji uniwersytetów województwa kujawsko-pomorskiego	Rozwój szkolnictwa wyższego uwzględniającego potrzeby regionalne (PW)	
	(3) Rozwój niezależnych instytucji badawczo-rozwojowych			Zrobotyzowany teleskop klasy 1,5-m wraz z laboratorium (PW)
				Bezpieczeństwo łańcucha żywnościowego i żywność spersonalizowana SafeFoodMed (PW)
				Program Zdrowie. Kujawsko-pomorski interdyscyplinarny program diagnozy spersonalizowanej i opieki zdrowotnej (PW)
	(4) Rozwój współpracy pomiędzy sektorem naukowo-badawczym a gospodarką			Narodowe Centrum Radioastronomii i Technologii Kosmicznych (PW)
				Centrum Badań Środowiska i Innowacyjnych Technologii Żywności dla Jakości Życia EnFoodLife (PW)
				Bezpieczeństwo łańcucha żywnościowego i żywność spersonalizowana SafeFoodMed (PW)
				System Transformacji i Transferu Wiedzy do Strategicznych Gałęzi Gospodarki Województwa Kujawsko-Pomorskiego (PW)
				Program Zdrowie. Kujawsko-pomorski interdyscyplinarny program diagnozy spersonalizowanej i opieki zdrowotnej (PW)
	(7) Rozwój innowacyjnych aspektów i rozwiązań w ramach inteligentnych specjalizacji	7-(10) Rozwój projektu EKO-FOOD-MED		Centrum Badań Środowiska i Innowacyjnych Technologii Żywności dla Jakości Życia EnFoodLife (PW)
				Zrobotyzowany teleskop klasy 1,5-m wraz z laboratorium (PW)
				Bezpieczeństwo łańcucha żywnościowego i żywność spersonalizowana SafeFoodMed (PW)
				System Transformacji i Transferu Wiedzy do Strategicznych Gałęzi Gospodarki Województwa Kujawsko-Pomorskiego (PW)
Program Zdrowie. Kujawsko-pomorski interdyscyplinarny program diagnozy spersonalizowanej i opieki zdrowotnej (PW)				
(8) Pozyskiwanie dla gospodarki regionu przedsiębiorstw działających w sektorach wysokich technologii			Narodowe Centrum Radioastronomii i Technologii Kosmicznych (PW)	
			Zrobotyzowany teleskop klasy 1,5-m wraz z laboratorium (PW)	
(12) Wspieranie i promocja współpracy międzynarodowej instytucji naukowo-badawczych i szkół wyższych			Narodowe Centrum Radioastronomii i Technologii Kosmicznych (PW)	
			Zrobotyzowany teleskop klasy 1,5-m wraz z laboratorium (PW)	
Nowoczesny sektor rolno-spożywczy	(1) Rozwój badań naukowych w zakresie produkcji rolnej		Przedsięwzięcia dotyczące realizacji RANB w woj. kujawsko-pomorskim (PP)	
	(2) Rozwój badań		Bezpieczeństwo łańcucha żywnościowego i żywność spersonalizowana SafeFoodMed (PW)	
			Przedsięwzięcia dotyczące realizacji RANB w	

Cel strategiczny w Strategii	Kierunek działań w Strategii	Zidentyfikowane przedsięwzięcie w Strategii	Nazwa przedsięwzięcia w KT
	naukowych w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego		woj. kujawsko-pomorskim (PP) Bezpieczeństwo łańcucha żywnościowego i żywność spersonalizowana SafeFoodMed (PW)
Bezpieczeństwo	(1) Kompleksowe zagospodarowanie doliny Wisły	1-(2) Budowa stopnia wodnego poniżej Włocławka	Budowa stopnia wodnego na Wiśle poniżej Włocławka, element śluza (PW)
	(2) Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego		Budowa stopnia wodnego na Wiśle poniżej Włocławka, element śluza (PW)
		2-(4) Budowa i modernizacja urzędzeń zabezpieczających przed powodzią	Odbudowa budowli regulacyjnych na Dolnej Wiśle terenie woj. kujawsko-pomorskiego (PW)
			Rewitalizacja Brdy skanalizowanej wraz z przebudową obiektów bydgoskiego węzła wodnego (PW)
			Modernizacja budowli hydrotechnicznych na Kanale Bydgoskim, na odcinku od km 14,8 do km 38,9 obejmująca śluzy: Okole, Czyżkówko, Prądy, Osowa Góra, Józefinki i Nakło Wschód oraz jaz Józefinki (PW)
			Rewitalizacja szlaku żeglownego Kanału Bydgoskiego i Noteci dolnej skanalizowanej (od km 14,8 do km 176,2) do parametrów drogi wodnej II klasy – na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (PW)
		Modernizacja budowli hydrotechnicznych na drodze wodnej Noteci dolnej skanalizowanej, od km 38,9 do km 176,2 (PW)	
(4) Poprawa sprawności funkcjonowania służb ratownictwa medycznego, straży pożarnej, policji i innych służb publicznych i społecznych bezpieczeństwa życia i mienia		Infrastruktura ratownictwa medycznego (PW)	
(7) Rozwój inteligentnych systemów transportowych (ITS)		Usprawnienie połączeń w sieci wspomagającej sieć TEN-T w Toruniu (PW) Bit-City II (PW)	
Sprawne zarządzanie	(10) Poprawa efektywności energetycznej		Wsparcie działań z zakresu efektywności energetycznej zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy programami krajowymi i regionalnymi (PP)
			Wsparcie selektywne przedsięwzięć dotyczących sieci ciepłowniczych i chłodniczych (PP)
			Termomodernizacja państwowych placówek szkolnictwa artystycznego w województwie kujawsko-pomorskim (PP)
		10-(23) Rozwój sieci dystrybucji LNG na potrzeby zrównoważonego transportu regionalnego	Bit-City II (PW)
(22) Zapewnienie wysokiego standardu bazy oświatowej	22-(18) Realizacja projektu rozwoju infrastruktury Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w	Budowa siedziby Akademii Muzycznej w Bydgoszczy (PP)	

Cel strategiczny w Strategii	Kierunek działań w Strategii	Zidentyfikowane przedsięwzięcie w Strategii	Nazwa przedsięwzięcia w KT
		Bydgoszczy pn. „Wielofunkcyjny kompleks kreatywności artystycznej”	
Tożsamość i dziedzictwo	(2) Zachowanie oraz promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu	2-(34) Wzmocnienie działań na rzecz ochrony i promocji Zespołu Staromiejskiego w Toruniu, wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO	Toruńska starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO – II etap (PW)

Źródło: opracowanie własne

2.5. Informacja o stanie prac nad realizacją Założeń polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020, na koniec grudnia 2015 r.

Zgodnie z zapisami *Strategii* podjęte zostały działania na rzecz wdrażania podejścia terytorialnego, które zakłada odejście od postrzegania obszarów przez pryzmat granic administracyjnych na rzecz ich indywidualnych potencjałów, barier i wzajemnych zależności. Wobec powyższego w dniu 30 października 2013 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr 43/1605/13 przyjął *Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020*.

W województwie kujawsko-pomorskim proces planowania i wdrażania polityki terytorialnej został ustalony na czterech niżej wymienionych poziomach:

- wojewódzkim – obejmującym miasta Bydgoszcz i Toruń oraz obszar powiązany z nimi funkcjonalnie (ZIT wojewódzki),
- regionalnym i subregionalnym – obejmującym miasta: Włocławek, Grudziądz i Inowrocław wraz z ich obszarami funkcjonalnymi (OSI miast regionalnych/subregionalnych),
- ponadlokalnym – obejmującym miasta powiatowe i powiązane z nimi obszary (Obszary Rozwoju Społeczno-Gospodarczego),
- lokalnym – na którym funkcjonują LGD w ramach idei rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność RLKS.

W roku 2015 kontynuowane były działania na rzecz wdrażania podejścia terytorialnego, zapoczątkowane w roku 2014, tj.:

- a) zaktualizowano *Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020* (uchwała Nr 5/134/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 4 lutego 2015 r. oraz uchwała Nr 11/346/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 16 marca 2016 r.). Aktualizacja polegała na dostosowaniu zapisów przedmiotowego dokumentu do przyjętego przez Komisję Europejską RPO WK-P 2014-2020,
- b) zorganizowano cykl spotkań z partnerami samorządowymi, podczas których dyskutowano na temat: wdrażania polityki terytorialnej na poszczególnych poziomach, stanu prac nad strategiami ORSG oraz ostatecznym kształtem RPO WK-P 2014-2020,
- c) zaangażowano ekspertów, wspierających samorządy lokalne (skupione w ramach partnerstw ORSG) w przygotowaniu strategii rozwoju dla danego obszaru,
- d) podjęto szereg uchwał usprawniających i porządkujących proces oceny strategii, wymaganych do przygotowania na poszczególnych poziomach polityki terytorialnej:
 - w dniu 11 marca 2015 r. uchwałą Nr 10/314/15 Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął *Zasady oceny Strategii ZIT wojewódzkiego* przez IZ RPO, określające sposób przeprowadzenia oceny formalnej i merytorycznej dokumentu w zakresie m.in. analizy i oceny diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, zgodności z dokumentami i aktami prawnymi unijnymi i krajowymi, zgodności ze *Strategią* i założeniami RPO WK-P 2014-2020, zidentyfikowanych problemów, kierunków działań,

- potencjałów, sposobów eliminacji problemów i wykorzystania szans rozwojowych oraz wskazanych do realizacji przedsięwzięć,
- w dniu 15 kwietnia 2015 r. uchwałami Nr 15/437/15 i 15/438/15 Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął *Zasady oceny Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego* przez IZ RPO oraz *Zasady oceny Strategii Obszaru Strategicznej Interwencji* przez IZ RPO,
 - w dniu 1 lipca 2015 r. uchwałami Nr 26/877/15 i Nr 26/876/15 Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego powołał Zespół ds. oceny Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych oraz Zespół ds. oceny Strategii Obszaru Strategicznej Interwencji i Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. W 2015 r. ww. Zespół zaopiniował części diagnostyczne 3 Strategii Obszarów Strategicznej Interwencji oraz 17 Strategii Obszarów Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. Przeprowadzona ocena wykazała pewne niezgodności diagnoz w powiązaniu z zidentyfikowanymi problemami. Ze względu na konieczność wprowadzenia niezbędnych poprawek oraz przedłużający się czas przekazywania poszczególnych strategii w dniu 25 listopada 2015 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego zatwierdził uchwały w sprawie przyjęcia opinii częściowej dla Strategii ORSG oraz OSI. Opinia ta dotyczy części diagnostycznych oraz tych propozycji projektowych, dla których już w dniu 27 listopada 2015 r. zostały ogłoszone informacje o naborze wniosków o dofinansowanie w ramach konkursów dedykowanych polityce terytorialnej z RPO WK-P 2014-2020, tj. w zakresie projektów dot. wsparcia w tworzeniu i funkcjonowaniu podmiotów świadczących usługi opieki nad dziećmi do lat 3 oraz projektów na rzecz aktywnej integracji. Strategia ZIT nie została przedłożona do opiniowania ponieważ trwają prace związane z aktualizacją tego dokumentu.
- e) rolę Instytucji Pośredniczącej do wdrażania ZIT w ramach RPO WK-P 2014-2020 powierzono miastu Bydgoszcz. W dniu 29 czerwca 2015 r. podpisane zostało Porozumienie pomiędzy Instytucją Zarządzającą a Instytucją Pośredniczącą w sprawie powierzenia zadań IP w ramach instrumentu ZIT RPO WK-P 2014-2020.

2.6. Informacja o stanie prac nad opracowaniem Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, na koniec grudnia 2015 r.

Aktualnie obowiązujący *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* (zwany dalej: pzpw) z 2003 r. został sporządzony na podstawie obowiązującej wówczas ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 z późn. zm.) i przyjęty uchwałą Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.

Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej, znaczące zmiany przepisów prawnych, a także dynamiczne zmiany w przestrzeni spowodowały, że pzpw w wielu aspektach utracił swą aktualność. W następstwie powyższego Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 23 kwietnia 2007 r. podjął uchwałę Nr VII/91/07 w sprawie przystąpienia do zmiany pzpw. Prace projektowe prowadzone były przez kilka kolejnych lat przez Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku. Jednak pomimo osiągnięcia fazy bardzo daleko zaawansowanego projektu nie mogły być ukończone z przyczyn formalnych, związanych z brakiem realizacji przez ministerstwo odpowiedzialne za sprawy rozwoju regionalnego zobowiązań, które nałożyło na siebie opracowując *Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* (zwana dalej: KPZK 2030). *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* (zwany dalej: Planem) obligatoryjnie uwzględniać musi ustalenia KPZK 2030, która zawiera odwołania do dokumentów zewnętrznych, uszczegółwiających jej ustalenia, a które przez kilka kolejnych lat po przyjęciu KPZK 2030 – nie powstały. Nie było więc możliwe spełnienie warunku zgodności projektu *Planu* z KPZK 2030. W konsekwencji realizacji ustaleń KPZK 2030 wprowadzono również zmiany w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ustawa ta zmieniła zakres planu zagospodarowania przestrzennego województwa, co spowodowało, że dotychczas wykonane bardzo obszerne prace mogły być wykorzystane dla *Planu*, ale w bardzo ograniczonym zakresie.

W I połowie 2014 r. KPBPPiR wykonało *Okresową ocenę pzpw*. Opracowanie to potwierdziło nie tylko znaczącą dezaktualizację obowiązującego pzpw z 2003 r., ale także podkreśliło szereg znaczących zmian w uwarunkowaniach zewnętrznych funkcjonowania województwa. W konsekwencji wszystkich powyższych uwarunkowań Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 27 października 2014 r. podjął uchwałę Nr LIV/823/14 w sprawie przystąpienia do sporządzenia *Planu*. W 2015 roku Departament Rozwoju Regionalnego

i KPBPPiR przeprowadziły prace formalno-prawne, związane z przygotowaniem *Planu* (ogłoszenie w prasie o zasięgu ogólnopolskim, obwieszczenia w urzędach jednostek samorządu terytorialnego, zawiadomienie na piśmie instytucji i organów właściwych do uzgadniania oraz opiniowania planu zagospodarowania przestrzennego województwa o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia *Planu*, zbieranie wniosków do *Planu* oraz zawiadomienie na piśmie instytucji, których działalność wpływa na sposób zagospodarowania przestrzennego województwa bądź mogących posiadać informacje, które w *Planie* powinny zostać uwzględnione – o podjęciu przez Sejmik Województwa uchwały o przystąpieniu do sporządzenia *Planu*). Ponadto zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. 2002 nr 155 poz. 1298), na potrzeby *Planu* sporządzone zostało opracowanie ekofizjograficzne. W roku 2015 zakończyły się również prace nad częścią diagnostyczną *Planu* (*Uwarunkowania rozwoju województwa*). Działania te poprzedzone zostały szeroką analizą danych z wielu źródeł, przeprowadzeniem badania ankietowego wśród urzędów gmin, którego celem było pozyskanie jak najszerszej wiedzy o stanie zagospodarowania województwa, a następnie zagregowaniem i przeanalizowaniem uzyskanych wyników. Ponieważ ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wymaga określenia w planie zagospodarowania przestrzennego województwa granic i zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym oraz, w zależności od potrzeb, o znaczeniu regionalnym, KPBPPiR przygotowało do *Planu* materiał dotyczący delimitacji obszarów funkcjonalnych w regionie pn. *Problematyka obszarów funkcjonalnych. Obszary funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim*.

Niezależnie od prowadzonych, omówionych powyżej prac wstępnych i diagnostycznych, od momentu podjęcia uchwały o przystąpieniu do sporządzania *Planu* trwają prace nad jego kształtem. Wstępnie opracowana została struktura dalszych części *Planu* oraz szablony załączników graficznych. Z końcem 2015 r. rozpoczęto prace nad częścią kierunkową *Planu*, tj. nad sformułowaniem koncepcji zagospodarowania przestrzennego województwa, co w dalszej fazie prac pozwoli na zdefiniowanie zasad i kierunków rozwoju.

3. Postęp w realizacji celów strategicznych *Strategii* i stan realizacji planowanych zakresów interwencji wobec OSI

Szczegółowe informacje nt. zadań zrealizowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych i kierunków działań oraz stanu realizacji dotychczas zidentyfikowanych przedsięwzięć w *Strategii* przedstawia załącznik do *Raportu*.

Ocena stanu realizacji zadań określonych w *Strategii* w stosunku do OSI

Identyfikacja w polityce krajowej i polityce regionalnej Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) wiąże się z ideą prowadzenia aktywnej polityki wobec obszarów wymagających indywidualnie dostosowywanych działań w związku z wykazywaną specyfiką stanu rozwoju i uwarunkowań rozwoju. Z założenia obszary takie wyróżniają się dla dedykowania ściśle określonych działań (ściśle sprecyzowanej interwencji). W *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie* OSI z punktu widzenia polityki krajowej zdefiniowano w następujący sposób: „Są to obszary, wobec których (a) wymagana jest interwencja rządu, ze względu na ciężar, którego region sam nie jest w stanie udźwignąć oraz (b) obszary, które ze względów społecznych, gospodarczych lub środowiskowych wywierają lub mogą w przyszłości wywierać istotny wpływ na rozwój kraju”. Na poziomie regionalnym w prosty sposób stosuje się analogiczną definicję – wyróżniając OSI na podstawie identyfikacji specyficznych problemów lub potencjałów rozwojowych – w obydwu przypadkach o szczególnym znaczeniu w skali województwa. W *Strategii* wyróżniono 9 obszarów strategicznej interwencji, które prezentuje tabela 4.

Tabela 5. Syntetyczna informacja o Obszarach Strategicznej Interwencji (OSI) wyróżnionych w *Strategii*

Nazwa OSI	Zasięg przestrzenny	Podstawa delimitacji
Aglomeracja Bydgoszczy i Torunia	Centralna część województwa kujawsko-pomorskiego zakwalifikowana przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju do Obszaru Funkcjonalnego Bydgoszczy i Torunia	Negatywne konsekwencje intensywnych procesów suburbanizacji w sferze ładu przestrzennego i stanu środowiska oraz jakości życia mieszkańców. Potrzeba stymulowania rozwoju Bydgoszczy i Torunia jako ośrodków regionalnych, rozwijających funkcje metropolitalne.
Zagospodarowanie	Dolina Dolnej Wisły w granicach	Rozległa dolina Wisły jest jednocześnie barierą dla

Dolnej Wisły i nowy stopień wodny	województwa kujawsko-pomorskiego (w tym realizacja stopnia wodnego w Wiśle – poniżej Włocławka)	zagospodarowania, jak i wielką szansą dla rozwoju dodatkowych funkcji. Realizacja stopnia wodnego poniżej Włocławka ma na celu przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego w dolinie Wisły oraz ochronę istniejącego stopnia wodnego we Włocławku przed katastrofą budowlaną. Dodatkowymi korzyściami będzie produkcja energii elektrycznej, ustanowienie kolejnej przeprawy drogowej przez Wisłę, poprawa zdolności transportowej odcinka drogi wodnej E-40, stworzenie podstaw do rozwoju turystyki wodnej oraz stworzenie podstaw dla realizacji systemu nawodnień dla podniesienia efektywności gospodarki rolnej na Kujawach.
Kujawy – wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa	Tereny rolne powiatów południowej części województwa: włocławskiego, radziejowskiego, aleksandrowskiego, inowrocławskiego, mogileńskiego, żnińskiego – objęte trwałym deficytem wód opadowych w okresie wegetacyjnym	Problem środowiskowy – trwały deficyt wody na potrzeby rolnictwa w okresie wegetacyjnym, prowadzący do znacznego obniżenia plonów, a więc uniemożliwiający wykorzystanie w pełni zwartych obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej o bardzo dużej przydatności dla rolnictwa.
Bory Tucholskie – strefa wykorzystania potencjałów endogenicznych północno-zachodniej części województwa	Powiaty: tucholski, sępoleński i świecki	Współwystępowanie specyficznych dla wskazanego obszaru potencjałów endogenicznych, związanych z występowaniem szczególnych predyspozycji dla rozwoju gospodarki leśnej i przetwórstwa drewna, rozwoju turystyki zdrowotnej, rozwoju funkcji turystycznej w oparciu o walory przyrodnicze, rozwoju niektórych specjalistycznych dziedzin gospodarki rolnej.
Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej	Obszar wymaga szczegółowej delimitacji – mającej na celu wskazanie terenów rolnych o najwyższej przydatności dla rolnictwa (gleby chronione klas I-III oraz duże powierzchnie zwartych obszarów gleb klas IV)	Funkcja rolnicza należy do podstawowych działalności gospodarczych województwa i jest postrzegana jako jeden z głównych potencjałów rozwojowych. Stąd obszary wysokiej przydatności rolniczej stanowią walor o znaczeniu strategicznym dla rozwoju województwa.
Wzrost zatrudnienia	Cały obszar województwa – w szczególności interwencji wymagają powiaty położone poza ścisłym centrum województwa	Trwale wysoki poziom bezrobocia na terenie województwa. Problem jest szczególnie istotny w powiatach położonych poza ścisłym centrum województwa, jednak interwencją powinno zostać objęta także część centralna, która może stanowić miejsce pracy dla mieszkańców powiatów peryferyjnych.
Przełamanie zapaści społeczno-gospodarczej wschodniej części województwa	Powiaty: grudziądzki, wąbrzeski, golubsko-dobrzyński, brodnicki, rypiński, lipnowski, włocławski i radziejowski oraz miasta Włocławek i Grudziądz	Konieczność nadania impulsów rozwojowych wschodniej części województwa, zarówno poprzez działania na rzecz głównych ośrodków miejskich (Włocławek i Grudziądz, które powinny pełnić szczególną rolę w stymulowaniu rozwoju społecznego i gospodarczego otaczających powiatów), jak też wobec terenów wiejskich i pozostałych miast wskazanego obszaru (w tym miast powiatowych). We wskazanym obszarze problemy są na tyle złożone i na tyle długotrwałe, że powodują narastanie dysproporcji w jakości życia mieszkańców w stosunku do części centralnej i zachodniej województwa, a skala problemów jest na tyle duża, że obniża konkurencyjność i zagraża podstawom funkcjonowania województwa jako całości.
Polityka miejska i rewitalizacja miast	52 miasta na terenie województwa kujawsko-pomorskiego	Zaangażowanie miast wszystkich kategorii w rozwój społeczny i gospodarczy województwa, przy różnicowaniu działań w stosunku do poszczególnych kategorii miast adekwatnie do ich potencjału i oczekiwanej roli w rozwoju województwa. Zakłada się więc opracowanie szczegółowych założeń działań wobec każdej z kategorii miast jak podstawę polityki działań wobec nich.
Rozwój uzdrowisk	Uzdrowiska statutowe: Ciechocinek, Inowrocław, Wieniec-Zdrój oraz inne miejscowości, które uzyskają status uzdrowiska	Województwo kujawsko-pomorskie jest regionem o bardzo silnym potencjale uzdrowiskowym. Jest to funkcja, która ma duże znaczenie gospodarcze dla miejscowości, w których jest realizowana oraz duże znacznie wizerunkowe

	dla województwa – stanowi więc przewagę konkurencyjną.
--	--

Źródło: opracowanie własne

W roku 2015 w polityce regionalnej województwa kujawsko-pomorskiego nie prowadzono działań, których podstawą byłyby kompleksowa interwencja wobec obszarów wskazanych jako OSI, mającej na celu rozwiązywanie problemów lub wykorzystywanie potencjałów tam identyfikowanych. Ustalenia *Strategii* w aspekcie terytorialnym są realizowane wg założeń polityki terytorialnej (rozpoczętej w roku 2014) – jest to inny rodzaj terytorialnego różnicowania interwencji, niż zakładany wobec OSI, ale nie wyklucza realizacji polityki wobec OSI i nie konkuruje z tą formą (polityka terytorialna nawiązuje do pojęcia obszarów funkcjonalnych – ich idea została sformułowana po nakreśleniu założeń interwencji za pomocą OSI i rozwinięta w *KPZK 2030*; OSI oraz obszary funkcjonalne są pojęciami częściowo zawierającymi się). Niektóre z prowadzonych w polityce regionalnej działań wpisują się pośrednio w założenia OSI, więc nawet jeśli nie prowadzi się zaplanowanej interwencji wobec OSI, to pewne aspekty ważne dla poszczególnych OSI mogą być częściowo realizowane (choć należy zauważyć, że podstawową ideą interwencji wobec OSI było podjęcie działań kompleksowych i całościowych). W największym stopniu działania programowane w polityce terytorialnej są zgodne z założeniami dwóch OSI – „Aglomeracja Bydgosko-Toruńska” (w aspekcie działań planowanych wobec ZIT) oraz „Polityka miejska i rewitalizacja miast” (w aspekcie działań realizowanych w miastach – a wpływających na poprawę ich potencjału w zakresie obsługi ludności lub aktywizacji gospodarczej).

4. Podsumowanie i rekomendacje

1. Szeroko rozumiane procesy rozwoju, które w 2015 r. zachodziły w kraju, potwierdzają aktualność wszystkich czterech, zidentyfikowanych w *Strategii* priorytetów.
2. Samorząd województwa jest jednym z realizatorów ustaleń wskazanych w *Strategii*. Swoje działania w tym zakresie realizuje poprzez instrumenty o charakterze pośrednim i bezpośrednim, wśród których szczególną rolę odgrywa RPO WK-P 2014-2020, wspierające przedsięwzięcia, zgodnie z obszarami priorytetowymi, określonymi w *Strategii*. Sukcesywne realizowanie wskazanych w RPO WK-P 2014-2020 celów, przy pomocy odpowiednich instrumentów interwencji pozwoli na osiągnięcie wskaźników istotnych z punktu widzenia zaspokajania potrzeb społeczno-gospodarczych województwa. Dlatego też w procesie konstruowania RPO WK-P 2014-2020 oraz w toku jego wdrażania szczególna uwaga zwracana jest na zgodność RPO WK-P 2014-2020 ze *Strategią*. Aktualnie trwają prace nad przygotowaniem i przyjęciem kryteriów umożliwiających ogłoszenie konkursów w poszczególnych osiach priorytetowych. Dotychczasowa praca w tym obszarze pozwala na przeprowadzenie naborów wniosków o dofinansowanie (zarówno w trybie konkursowym, jak i pozakonkursowym) na kwotę ok. 450 mln euro, co stanowi ponad 23% alokacji RPO WK-P 2014-2020.
3. Kolejnym instrumentem realizacji *Strategii* są programy rozwoju, których sprawne przygotowanie, a następnie wdrożenie zapewni realizację ważnych dla województwa interesów rozwojowych. Część z tych programów jest jeszcze w fazie pomysłu sporządzenia, część z nich została już przygotowana, natomiast aktualnie trwają prace nad dokończeniem pozostałych programów, tak by uzyskać kompletny pakiet instrumentów realizacji *Strategii*. Należy w tym miejscu podkreślić, że *Strategia* oraz wynikające z niej programy rozwoju powinny być podstawą kreowania polityki finansowej województwa, a zawarte w *Strategii* oraz programach kierunki interwencji powinny przekładać się na zadania ujęte w budżecie województwa (często zgłaszanym problemem jest brak środków finansowych na realizację zadań). Natomiast efekty wynikające z wdrożenia programów będą mogły być osiągnięte w kilkuletniej perspektywie czasowej.
4. Zgodnie z założeniami idei modernizacji regionu, spośród wskazanych w *Strategii* kujawsko-pomorskich programów rozwoju, za najważniejsze dla realizacji interesów rozwojowych województwa należy uznać programy dotyczące: rozwoju gospodarczego, rozwoju edukacji oraz rozwoju transportu publicznego. We wrześniu 2014 r. uchwałą nr LIII/814/14 Sejmik Województwa przyjął *Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla województwa kujawsko-pomorskiego (Plan transportu)*. Opracowanie dokumentu oprócz realizacji interesów rozwojowych województwa, wynikało także ze zmian przepisów prawa, zobowiązujących samorządy do rozwoju systemów transportu publicznego. Ponadto zakończono prace związane z przygotowaniem *Kujawsko-Pomorskiego Planu Spójności Komunikacji Drogowej i Kolejowej 2014-2020* (w dniu 20 kwietnia 2016 r. dokument uchwałą Nr 16/527/16 został przyjęty przez Zarząd Województwa), który stanowi element spełnienia warunkowości ex-ante dla uruchomienia środków

z RPO WK-P 2014-2020 na realizację przedsięwzięć z zakresu infrastruktury kolejowej, drogowej oraz transportu publicznego. Jednocześnie w oparciu o założenia *Strategii*, przygotowane zostało opracowanie pn. „Studium zrównoważonego rozwoju systemów transportowych powiatów bydgoskiego i toruńskiego ze szczególnym uwzględnieniem miast Bydgoszczy i Torunia”, określające kierunki i scenariusze rozwoju systemów transportowych dla Obszaru Partnerstwa, w skład którego wchodzi: wszystkie gminy powiatu bydgoskiego i toruńskiego oraz gminy miejsko-wiejskie: Łabiszyn, Nakło nad Notecią, Szubin i Kowalewo Pomorskie.

W 2014 r. rozpoczęto prace związane z opracowaniem pozostałych dwóch programów dotyczących rozwoju gospodarczego, a także rozwoju edukacji.

5. Dotychczasowe analizy wskazują także, że dla osiągnięcia najważniejszego priorytetu *Strategii* tj. konkurencyjnej gospodarki wskazuje się na potrzebę zintensyfikowania działań w zakresie rozwoju społecznego (priorytet Nowoczesne społeczeństwo), które możliwe są do zrealizowania szybciej i będą czynnikami składowymi podnoszenia konkurencyjności regionu. Konieczne jest także położenie szczególnego nacisku na realizację działań związanych z budową tożsamości i spójną promocją regionu. W tym celu niezbędne jest m.in. przyspieszenie prac związanych z opracowaniem *Kujawsko-Pomorskiego Programu Budowy Tożsamości i Marki Województwa*.
6. Istotnym zbiorem działań wpływających na realizację *Strategii* jest Kontrakt Terytorialny zawierający listę przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia poprawy potencjału konkurencyjnego regionu oraz poprawy jakości życia jego mieszkańców, a wynikających z ustaleń dokumentu *Strategii*. Aktualnie trwają prace nad uzgodnieniem zakresów przedsięwzięć priorytetowych pomiędzy stroną rządową i samorządową. Wartość przewidywanych do realizacji w ramach KT przedsięwzięć szacowana jest na kwotę od 20-25 mld złotych.
7. *Strategia* stała się również podstawą dla określenia Strategii ZIT, odnoszącej się do problemów społeczno-gospodarczych oraz przestrzennych Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Podobnie jeśli chodzi o strategię Obszarów Strategicznej Interwencji, Obszarów Rozwoju Społeczno-Gospodarczego oraz lokalne strategię rozwoju na poziomie LGD.
8. Wdrażanie *Strategii* stanowi ważny priorytet w działaniach samorządu województwa, co przejawia się w praktycznej realizacji zadań, a także w formach kontaktu z partnerami społeczno-gospodarczymi. Prowadzony jest stały dialog społeczny w duchu idei modernizacji województwa. Przykładem takiego podejścia jest powołanie Społeczno-Gospodarczej Rady ds. Modernizacji Regionu, jako ciała opiniodawczo-doradczego, wspierającego proces decyzyjny w odniesieniu do realizacji *Strategii*. Ważnym zadaniem jest także rozwijanie formuły jaką jest Platforma Dialogu Społecznego, jako jednego z elementów określonych w systemie wdrażania *Strategii*. Przykładem ścisłej współpracy z ww. partnerami jest również uruchomienie procesu przygotowań do utworzenia Forum Samorządowego, skupiającego przedstawicieli środowisk samorządowych, społecznych, gospodarczych, naukowych, a także parlamentarzystów. Samorząd województwa bierze także czynny udział w innych przedsięwzięciach mających na celu realizowanie idei dialogu społecznego w zakresie problematyki społecznej, gospodarczej, jak też budowania tożsamości i identyfikacji regionalnej, jako kierunków działań wynikających ze *Strategii*.
9. Przyjęcie i rozpoczęcie wdrażania *Strategii* umożliwiło m.in.:
 - kontynuację prac nad przygotowaniem *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego*,
 - wskazanie możliwych kierunków współpracy z sąsiednimi województwami,
 - określenie idei i kierunków polityki terytorialnej, w tym opracowanie koncepcji rewitalizacji miast i obszarów wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego.
10. Wskazuje się na dalszą konieczność lobbowania na rzecz realizacji przedsięwzięć, kompetencyjnie leżących w gestii administracji rządowej, a których realizacja ma fundamentalne znaczenie dla dalszego rozwoju województwa. Należy tu zwrócić uwagę na konieczność ściślejszej współpracy z parlamentarzystami z regionu kujawsko-pomorskiego.
11. Z punktu widzenia praktyki realizacyjnej oraz na podstawie wniosków z niniejszego *Raportu*, konieczne jest wzmocnienie zaangażowania podmiotów (zarówno departamentów UM, jednostek mu podległych oraz podmiotów zewnętrznych), odpowiadających za wdrażanie *Strategii*, w proces jej realizacji. W tym celu niezbędne jest nadanie *Strategii* właściwego priorytetu pośród innych realizowanych zadań oraz wskazanie podmiotu wiodącego w zakresie realizacji danego kierunku/przedsięwzięcia, a także systematycznego monitorowania postępów w osiąganiu zamierzonych efektów.

12. Doskonalenia wymaga system monitorowania wdrażania *Strategii*, co umożliwi wypracowywanie wniosków oraz propozycji niezbędnych dla efektywnego zarządzania procesem jej realizacji. Niezbędna jest także sukcesywna rozbudowa samorządowego wojewódzkiego systemu monitorowania stanu rozwoju województwa (Kujawsko-Pomorskiego Obserwatorium Rozwoju) poprzez rozbudowę potencjału, w tym kadrowego – w celu zwiększenia zdolności do uzyskiwania ocen rozwoju, uzupełniających system statystyki publicznej, a zwłaszcza dla uzyskiwania ocen rozwoju w aspektach nie badanych przez statystykę publiczną.
13. Rekomenduje się stworzenie efektywnego systemu, dzięki któremu wszystkie dokumenty o charakterze programowym przygotowywane przez departamenty UM oraz jednostki mu podległe, byłyby opiniowane w zakresie zgodności dokumentu z założeniami polityki regionalnej województwa przed przedstawieniem Zarządowi Województwa.
14. Rekomenduje się wprowadzenie zasady, że wszystkie dokumenty o charakterze studialnym przygotowywane lub zamawiane przez departamenty UM lub jednostki mu podległe, mogące mieć znaczenie dla prowadzonych analiz i podejmowania decyzji przy programowaniu rozwoju województwa, powinny być przekazywane do Departamentu Rozwoju Regionalnego do Biura Analiz celem ich ewentualnego wykorzystania.
15. Część działań określonych w *Strategii* może być wdrażana przy zaangażowaniu stosunkowo niewielkich środków finansowych, pod warunkiem wypracowania i podjęcia decyzji, uruchamiających określone procesy m.in. w zakresie doskonalenia funkcjonowania edukacji przedszkolnej i szkolnej, wykorzystania produktów turystycznych dla rozwoju województwa, poprawy jakości funkcjonowania usług publicznych, rozwoju usług opiekuńczych, integracji uczelni wyższych województwa, wykorzystania i ochrony rolniczej przestrzeni, inwentaryzacji i waloryzacji zasobów przyrodniczych województwa czy kształtowania ładu przestrzennego.

